

ลอยไปตามวิญญูะ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม ฟังธรรมนะ ธรรมะเง ธรรมะเครื่องหล่อเลี้ยงใจ วันนี้จัดว่าเป็นวันลอยกระทง ลอยกระทงครั้งโบราณนะ เขาออกจากวัฒนธรรม วัฒนธรรมประเพณีลอยจากหัวใจใจ หัวใจเขาบูชานะ ถ้าเป็นชาวบ้าน เขาก็ลอยบูชาคุณของแม่น้ำ ของดิน คูสิ แม่พระธรณี แม่พระคงคา แต่ถ้าเป็นชาวพุทธนะ เขาลอย...ทางอีสาน ไหลเรือไฟ เขาบูชาพระพุทธเจ้านะ เขาบูชาไฟ บูชาสิ่งต่างๆ

ในสมัยโบราณ คูสิ คูอย่างขุทิล ๓ พี่น้องบูชาไฟ เขาก็บูชาไฟของเขาเขาบูชาของเขา โดยที่ไม่มีศาสนาใจ เขาไม่เข้าใจเรื่องศาสนา พองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วนะ ไปทรมานเขา เพราะเขามีจิตนิสัยใจ เวลาเทศน์อาทิตย์ตตๆ ตาเป็นของร้อน หูเป็นของร้อน อายตนะเป็นของร้อน ร้อนเพราะอะไร ร้อนเพราะกิเลสใจ ร้อนเพราะโทสะคึกคึก โมหัดคึกคึก ไฟ ๓ กอง ไฟ ๓ กองมันเผาผลาญนะ เผาผลาญหัวใจให้เวียนเกิดเวียนตายนะ เขาลอยกระทงกัน เขาลอยกระทงตามประเพณี ถ้าเป็นประเพณีนะ คนเข้าถึงรากวัฒนธรรม เข้าถึงใจ

ถ้าเป็นกิจกรรมละ ลอยกระทงกันเป็นตามความสนุกสนาน ลอยกระทงกันเป็นพิธีกรรม นี้ก็เหมือนกัน ถ้าในศาสนาเรา มีแต่พิธีกรรม ในศาสนานะ ในศาสนาพุทธ ทาน ศีล ภาวนา ศีล ในการถือศีล ก็ยังขอศีลก็ยังขอแบบว่าบางข้อรับไม่ได้ เพราะอะไร เพราะมันมาขัดแย้งกับกิเลสใจ ถ้าศาสนาที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้ วางไว้เพื่อใคร วางไว้เพื่อหรือสัตว์บนสัตว์นะ

ถ้าเราเป็นสัตว์ตัวหนึ่ง เราเป็นสัตว์ตัวหนึ่งนะ สัตตะเป็นผู้ข้อง จิตเราข้องในวิญญูะ สิ่งที่ข้องในวิญญูะ เวียนตายเวียนเกิดในวิญญูะ ศาสนาไว้เพื่อเราใจ ถ้าเพื่อเรา เราเป็นผู้ที่ศรัทธา มี

ศรัทธา มีความเชื่อ ถ้าเรามีศรัทธาความเชื่อ จะทำให้เราพยายามจะหาทางออกไป ถ้าไม่มีศรัทธาความเชื่อ การฟังธรรมก็ไม่เข้าใจนะ

การฟังธรรม การฟังธรรมก็บอกเหมือนกับมหรสพนะ พูดถึงนรกสวรรค์ พูดถึงเทวดา อินทร์ พรหมไง แล้วเราก็คือว่าเทวดา อินทร์ พรหม เราก็คือไปเคารพบนอบนะ ว่าเทวดา อินทร์ พรหม สูงส่ง นรกอเวจีเป็นของต่ำด้อย แล้วมนุษย์เราก็อยากจะมีฤทธิ์มีเดชเหมือนกับเทวดา อินทร์ พรหม ทั้งๆ ที่เราเคยเป็นนะ

ชีวิตเราลอยในวิญญะ เรานี้ชีวิตหมุนเวียนตายเวียนเกิดมาตลอดมา แล้วเกิดมาเป็นมนุษย์แล้ว ผลของวิญญะ แล้วเราก็จะลอยโอกาสของเราไปอีกนะ

เขาลอยกระทงกัน เขาผลิตเพลินทางโลก เขาสนุกสนานผลิตเพลินของเขา หรือเพื่อให้ น้ำคินอุดมสมบูรณ์ เพื่อจะได้ทำมาหากินได้เจริญรุ่งเรือง ได้มีอยู่มีกิน การมีอยู่มีกิน ในสมัยโบราณ การคมนาคมไม่สะดวกนะ เขาก็ทำหาอยู่หากินกันพอเป็นการดำรงชีวิต แต่พอการคมนาคมสะดวก เขาทำเป็นธุรกิจการค้า

สิ่งที่เป็นธุรกิจการค้า เป็นอุตสาหกรรม ถ้าเป็นอุตสาหกรรมนะ มันล้างผลาญนะ ล้างผลาญทรัพยากรไปทั้งหมด เพราะการอยู่การกิน สิ่งต่างๆ ที่เขาทำวิจัยกันแล้วนะ อาหารเศษทิ้งหนึ่งในสามของโลกที่ใช้กันอยู่ เหลือเศษทิ้งนะ ซ้อมมากักตุนกันไว้ ซ้อมมาให้มันเสียหาย แล้วไม่ได้หยิบไม่ได้ใช้นะ แต่ถ้ามันเป็นสังคมโบราณนะ เขาอยู่ของเขา ไม่มีตลาด เขาต้องหาอยู่หากินของเขา ด้วยกำลังแข็งของเขา สิ่งที่กำลังแข็งของเขา เขาก็หาอยู่หากินไปอย่างนั้น

แต่เพราะในโลกเจริญไง เราว่าโลกเจริญ ทุกอย่างเจริญ เราจะลอยโอกาสของเราทีไรนะ โอกาสที่เป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นรัตนตรัย เป็นที่พึ่งของเรา พุทธะอยู่ที่ไหน? พุทธะอยู่ที่หัวใจของเรา ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เราก็ไม่เคยเห็น เราไปเห็นแต่สิ่งที่ปัจจัยเครื่องอาศัย ปัจจัยเครื่องอาศัยทั้งนั้น เราไปหลงในโลกทั้งนั้น โลกกับธรรมอยู่ด้วยกัน แต่ไม่ใช่อันเดียวกัน ชีวิตก็เหมือนกัน ชีวิตถ้าเราใช้ชีวิตแบบโลกๆ เกิดมาแล้ว เราต้องหาอยู่หากิน เราต้องมีที่ยืนในสังคม แล้วเราก็คือไปตั้งเป้า แล้วเราก็คือทุกซ์นะ ชีวิตต้องเป็นอย่างนั้น

คูติ คุณอย่างผู้ที่ประสบความสำเร็จใช้ใหม่ เป็นตัวอย่าง ประวัติศาสตร์ของมหาบุรุษต่างๆ เขาเกิดมา ประวัติศาสตร์ของมหาบุรุษเขาทำเพื่อใคร ถ้าเขาทำเพื่อสัตว์โลก นี่อำนาจวาสนา บารมี เกิดตรงนี้ไง

คูติ เวลาเทวดาตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนะ สิ่งที่เกิดเป็นพระอินทร์ สิ่งต่างๆ มีใหม่ มีหรือไม่มีละ มงคลชีวิต มงคล ๓๘ ประการ การเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม คูติ เป็นมงคลชีวิตทั้งนั้นละ ถ้ามงคลชีวิต ชีวิตนี้ลอยไปตามวิญญูะ เราเกิดเราตายกันมาตลอดนะ แต่เราไม่รู้ถึงว่าเราเกิดเราตายมาขนาดไหน

แต่ขณะที่เราเกิดมาในปัจจุบัน อำนาจวาสนานะ การเกิดร่วมสหชาติ เวลาเราศึกษามีศรัทธาความเชื่อ เราอยากจะทำร่วมกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเรามีศรัทธาความเชื่ออย่างนี้ เราไปฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คูจริตนีสัย อนุปุพพิกธา ต้องเทศน์ตั้งแต่ท่านขึ้นมาก่อน ถ้ามีการทำทาน มีการถือศีล ถ้ามีเรื่องเทวดา เรื่องผลของศีล ของการเวียนตายเวียนเกิดไป แล้วเนกขัมมบารมี ถึงที่สุดแล้วนะ ถ้าใจมันควรแก่การงาน

ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่เทศน์อริยสัจไปเลยละ ถ้าเทศน์อริยสัจ คนเรามันไม่พร้อมใจ จิตมันไม่พร้อมนะ ดูเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา จะรื้อสัตว์ขนสัตว์ แต่จะรื้อสัตว์ขนสัตว์ มันสุดวิสัยของสัตว์ที่จะสั่งสอน แต่ถึงเวลาแล้ว ผู้ที่สร้างบุญญาธิการมา มาเกิดเป็นสหชาติ

คูติ แม้แต่พระเจ้าสุทโธทนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไปเอาเป็นพระอรหันต์ สามณเฑรรพาล นางพิมพา เป็นหมดเลย แม้แต่แม่ก็ขึ้นไปเทศน์เอาได้ เพราะอะไร เพราะสิ่งที่ว่าเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝึกฝนมา สร้างบุญญาธิการมา ปัญญา พุทธวิสัย สิ่งที่พุทธวิสัย มันเป็นอินไตยเลยละ ปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราคาดการณไม่ได้เลย แล้วขณะที่เราประพฤติปฏิบัติ เราน้อยเนื้อต่ำใจนะ

ถ้าเราศรัทธาความเชื่อในศาสนาแล้ว เราออกประพฤติปฏิบัติ ออกประพฤติปฏิบัติด้วยความรู้สึกของเราใจ ก็เลสมันครอบงำหมด เวลาทำไป เราจะมีวาสนา ทำไป เวลาทุกข์เวลาอยาก ทุกข์อยากมาก การประพฤติปฏิบัติ ทุกข์ยาก แม้แต่ในชีวิตของเรา เราก็ว่ามีความทุกข์ละ แล้วเวลา

ประพฤติกปฏิบัติเพื่อจะหาความสุข มันต้องแลกมานะ แล้วลงทุน ถ้าไม่ทุกข์มาก่อน มันจะมีความสุขที่ไหนดละ

ความสุขของโลก เราเข้าใจว่าความสุขของโลก ทุกข์มันสงบตัวลง มันเป็นความสุขทั้งนั้น ความสุขของชั่วคราว ความสุขอย่างนั้นสุขโดยอารมณ์ไง สุขโดยอามิสใจ สุขโดยความพอใจใจ มันพอใจสิ่งใดก็ว่าเป็นความสุข

คูลี ทางโลกเขา บ้าหัวร่อยจ่าพวก ชมรมอะไรก็แล้วแต่ บ้าทั้งนั้น เพราะอะไร เพราะเขารักของเขา ชมรมรถโบราณ ชมรมนกเขา ชมรมต่างๆ เขาก็เล่นกันของเขา บ้าไหม แล้วเป็นความสุขไหม ว่าเป็นความสุข ความสุขกัน เขาหาความสุขกันอย่างนั้น แต่ความสุขของเรา ความสุขในที่มีความสงัดใจ ความสงบสงัดนะ สิ่งที่มีความสุขที่สุด

ความสุขของเราในทางฆราวาสนะ นอนพักผ่อน อยู่กับบ้าน ความสุขที่สุด แต่เราก็อยู่กันไม่ได้ เราต้องออกแสวงหา ต้องไปทัศนاجر ต้องไปทัศนศึกษา เปิดโลกกว้าง เปิดโลกกว้างมันเป็นเรื่องของโลกใจ โลกเป็นใหญ่ แต่ถ้าเป็นความสุขในศาสนานะ ความสุขเกิดจากจิตที่มันสงบ มันไม่เกิดจากอามิสนะ เราจะซื้อมาด้วยเงินด้วยทองไม่ได้

ความสุขของเราเอาเงินทองซื้อมาไม่ได้ เงินทองมีการจับจ่ายใช้สอยไป ถ้าคนไม่มีสติสัมปชัญญะ คนใช้ด้วยตามแต่ความตั่นหากความทะยานอยาก ทำให้คนเสียนิสัยได้ ถ้าเราเพลิดเพลิดกับทัศนศึกษาตลอดไป แล้วเราจะมีจุดยืนที่ไหนด เขามีการประกอบอาชีพกันโดยการธุรกิจบริการ เขาได้ประโยชน์จากเรานะ สิ่งใดที่เป็น เขาได้ประโยชน์ เรื่องของโลกๆ

คนโง่เป็นเหยื่อของคนฉลาด คนฉลาดเขาจะคิดธุรกิจการค้าของเขา เพื่อหาผลประโยชน์ของเขา เราก็ใช้บริการของเขา แต่ความสุขของเรา ถ้าเราจะหาของเรา จิตสงบมีความสุขมาก แล้วจิตสงบเกิดมาจากไหนดละ เกิดมาจาก ถ้าจิตใจของเรา เราไม่เชื่อถือ เราไม่ศรัทธา

เหมือนกับทางโลกเขา เขาถอยกระทง ลอยเป็นพิธีกรรมเฉยๆ ลอยโดยไม่รู้ลอยอะไร ลอยโดยความสนุกครึกครื้นนะ มันน่าสังเวช สังเวชว่า ถ้ามันมีสติสักหน่อยหนึ่ง มีความคิดสักหน่อยหนึ่ง เราควรตั้งสติไว้ที่เราทำเพื่ออกตัณญาคเวที เราเกิดมา ชีวิต ทรัพย์ากรใช้สอยเขาไป สิ่งนี้แล้วมันมีเทวดาประจำสิ่งต่างๆ เขามีของเขา แล้วเกิด เราเกิดมาร่วมสมัย การเกิดมาร่วมสมัย มันต้องมีบุญกุศลร่วมกันมา เราระลึกถึง ระลึกถึงนะ หยาบๆ ใจ การถือผีถือสาว เขาก็เคารพบูชากัน แล้วถือผีถือสาว เขาก็ถือกันอย่างนั้นไง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกว่า ให้ถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระธรรม
 ธรรมะมันตั้งแต่หยาบๆ ออกมา หยาบๆ นะ ธรรมะหยาบๆ เริ่มตั้งแต่เสียสละกัน ถึงคมก็มีความ
 ร่มเย็นเป็นสุขละ แล้วไม่เอารัดเอาเปรียบกัน คีต ๕ ไม่เบียดเบียนกัน ของๆ เขา เราก็ไม่ยุ่งของเขา
 คู่ครอง กามคุณ ๕ แต่ถ้าประพฤติดื้อพรหมจรรย์ละ คีต ๕ คีต ๘ คีต ๑๐ คีต ๒๒๗ ไง เพราะเรามี
 สมบัติที่ดีขึ้นไปกว่านี้นะ

สิ่งที่เป็นสมบัติขึ้นมาอย่างนี้ แล้วสมบัติเขา เขาเอามาจากไหนละ เขาแสวงหากันมา เขาทำ
 ธุรกิจการค้าขึ้นมา แล้วเขาสะสมไว้เป็นสมบัติของเขา สมบัติของเรามันอยู่ในใจ สมบัติของเรามัน
 อยู่ในหัวใจ แล้วเราจะเอามันออกมาใช้ได้ไหม ถ้าจะออกมาใช้ ทำไมเรามีความคิดโน้มเอียงไป
 ทางคณหาวิเวกละ

เรามีความคิดโน้มเอียงไปในทางหาความสุขจากภายในละ ถ้าหาความสุขจากภายใน คุณติ คุณ
 ครูบาอาจารย์ของเรา นี่เศรษฐกิจธรรมะ ไง เศรษฐีธรรมะเกิดจากไหนละ? เศรษฐีธรรมะเกิดจากการ
 ลงทุน การลงทุนเวลาประพฤติปฏิบัติ เริ่มต้นต้องมีศรัทธาความเชื่อ ถ้ามีศรัทธาความเชื่อ คีต ถ้า
 เราถือศีลของเราละ เราไม่เบียดเบียนคนอื่น แล้วเราก็ไม่หลอกหลวงตัวเอง ถ้าไม่หลอกหลวงตัวเอง
 นะ เราจะมีสัจจะ

ถ้ามีสัจจะขึ้นมา ในการประพฤติปฏิบัติ การประพฤติปฏิบัติถ้ามีสัจจะขึ้นมา ทำธุคงควัตร
 ต่างๆ เวลาเรานั่ง เรานั่งขึ้นมา จะเอาเวลาขนาดไหน ขณะที่เวลาขณะเริ่มต้นมาเริ่มฝึกนะ การ
 ฝึกฝนของเรามันต้องมีเป้าหมาย ถ้ามีเป้าหมายขึ้นไป เราทำขึ้นไป มันจะมีสิ่งที่มาทำให้บัลลังก์
 ของเรา ให้การนั่งสมาธิภาวนาของเรายกเลิก เจ็บปวดบ้าง มีธุระปะปัง กิเลสมันรื้อยแปด ถ้าเรามี
 สัจจะ เราจะฝึกตรงนี้ได้

เริ่มต้นกว้างพื้นฐานนะ คีต สมาธิ ปัญญา ถ้าเราไม่มีศีล ไม่มีความสะอาดบริสุทธิ์อยู่ก่อน
 การนั่งของเรา มันมีนิวรณ์ธรรม มันลึกลงสยไปทั้งนั้น ทำเข้าไปแล้วจะไม่ขัดแย้งกับการ
 ดำรงชีวิตหรือ การดำรงชีวิต เราผ่านมาก็รอบแล้ว แต่เราก็ไม่รู้ ถ้าไม่มีธรรมขององค์สมเด็จพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้านะ บุญเพนิวาसानุสติญาณ จุตูปปาตญาณ มันชัดเจนมาก วิชชา ๓ อจิตชาติ
 บุญเพนิวาसानุสติญาณ สิ่งต่างๆ สะสมมา จิตทุกดวงเป็นอย่างนั้น

แล้วถ้าไม่มีตรงนี้นะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้สัตว์ขันธ์สัตว์ จริตนิสัย จะเอา
 อะไรมาเทียบละ รื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ เวลาเล็งญาณว่า ผู้ที่มีอำนาจาสนาแล้วชีวิตเขาจะสั้น รื้อสัตว์ขันธ์

สัตว์มันรู้ตรงนี้ไง รือตรงสิ่งที่เป็นทรัพย์จากภายใน ทรัพย์ในหัวใจ ทั้งๆ ที่เราไม่รู้เรื่องเลย แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นจรดนิสัย ว่าสมควรจะไปเอาใครก่อน เพราะเขามีโอกาสแล้วชีวิตเขาสั้น เขาจะเสียโอกาสไปก่อน

ในสมัยพุทธกาลนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินผ่านไป ยากก็เจอใจสองคน เขานั่งอยู่นั้น เป็นยากก็เจอใจเขาขอทานอยู่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินผ่านไปแล้วยิ้ม พระอานนท์เห็นว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายิ้ม ต้องมีเหตุผล ถึงเวลาประชุมสงฆ์ตอนเย็นถามว่า ท่านยิ้มเพราะอะไร อานนท์เจอเห็นไหม สองคนนั้นเขาเป็นเศรษฐี เขาเป็นเศรษฐีนะ แล้วเขาเล่นการพนันจนหมดเนื้อหมดตัว แล้วเขาไปเป็นขอทาน

ถ้าเมื่อก่อน รือสัตว์ขันธ์สัตว์ ถ้าเมื่อก่อน ถ้าเขาได้พบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขณะที่ใจของเขาควรแก่การงาน เพราะเขาเป็นเศรษฐี เขามีความสุขของเขา จิตมันควรแก่การงาน ได้ฟังธรรมนะ อย่างน้อยต้องเป็นพระอนาคา แล้วนี่ก็พบเหมือนกันนะ นี่ไง รือสัตว์ขันธ์สัตว์งานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพุทธกิจ ๕ มั่นมหาศาลเลย เเล็งญาณรือสัตว์ขันธ์สัตว์ก่อนแล้วถ้าใครมีโอกาส ต้องไปเอาคนนั้นก่อน แล้วนี่ก็พบเหมือนกัน เพียงแต่โอกาสที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะได้พบเขาตอนที่จิตเขาควรแก่การงาน ไม่ได้พบตอนนั้น นี่กาลเวลา กาลเทศะ

เราก็อเหมือนกัน พุทธะอยู่ที่ใจของเราไง ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน อยู่จากภายใน แล้วมันตื่นไหม ถ้ามันตื่นขึ้นมาะ ชีวิตเราจะมีหลักมีเกณฑ์นะ เราจะไม่หลงไหลไปกับโลกเขา โลกเขา เขาต้องหาผลประโยชน์ของเขาทั้งนั้น แล้วเราเอาสิ่งนั้นมา...

สิ่งที่ว่าสิ่งที่โลกเจริญๆ เราเชื่อไม่ได้หรอก โลกเจริญนะ เราเกิดมาอยู่กับเขา เราเกิด อยู่กับโลกโดยไม่ติดโลก นี่ใจของพระอรหันต์ น้ำบนใบบัว ใบบัวก็ส่วนใบบัว น้ำก็ส่วนน้ำ อยู่ด้วยกัน แต่ของเรา มันไม่เป็นอย่างนั้น มันเป็นกระดาศจับ เวลามันชิม มันชิมน้ำไปหมดใจ มันก็เลยมองต่างๆ มองโดยกิเลสตัดหาความทะยานอยาก มองต่างๆ มองโดยกิเลส มองโดยความเห็นของตัวเอง นี่โลกียปัญญา

สิ่งที่เป็นโลกียปัญญานะ ถ้าเรามีศรัทธาความเชื่อจากโลกียปัญญา เริ่มต้นจากโลกียปัญญา เริ่มต้นจากเรา เวลาสมบัติของครูบาอาจารย์ก็เป็นของท่าน สมบัติของเรา สิ่งที่เป็นทุกข์สมบัติทุกข์นะ มันก็เป็นสมบัติของเรา เราก็ออยากจะสุขขึ้นมา ออยากจะเป็นของเราขึ้นมา ออยากให้เป็น

สมบัติของเราเอง ถ้าเป็นสมบัติของเราเอง ถ้ามีศรัทธาความเชื่อมั่นก็เริ่มก้าวเดินจากตรงนี้ไป เริ่มก้าวเดินจากความเห็นของเรา เราจะไม่ว่างโอกาสของเราไป

สิ่งที่ในวิญญู เกิดมาก็เกิดมาจากวิญญู ชากศพนะเกิดมาจากวิญญู จิต...ความที่เป็นเจ้าของ จิตที่เป็นเจ้าของมันเกิดตายๆ แล้วเวลาเราฝึกฝนขึ้นมา เราทำขึ้นไป ก็ทำไปที่จิตดวงนี้ ถ้าจิตดวงนี้มันอยู่ที่ไหน? ก็มันอยู่ในร่างกายมนุษย์เรา ถ้าเราตายไปนะ ร่างกายทิ้งไว้ ผลของวิญญู ผลของวิญญูแล้วก็ลอบโอกาส ลอบจิตเราไปตามวิญญู

แต่ถ้าเราเป็นวิญญู เราทำใจของเราพ้นออกไปจากวิญญู มันเห็นสภาวะแบบนั้น เห็นความเป็นไปของจิต ถ้าเรายังล้งเลงสงสัยในความรู้สึกรู้สึกของเรา เราจะเข้าไปชำระกิเลสได้ยังไง ถ้าเราจะชำระกิเลส ถ้ามีศรัทธาความเชื่อ เราถึงเริ่มประพฤติปฏิบัติกัน

ถ้าเริ่มประพฤติปฏิบัติกัน การทรมาน เวลาสมัยพุทธกาล เวลาถึงเวลาแล้วพระสงฆ์เราจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตลอด แล้วเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสงฆ์ที่เป็นพระอรหันต์เข้ามาเฝ้า “ใครเป็นคนทรมาน” นี้เริ่มต้นตั้งแต่สงฆ์ ๖๑ องค์

เริ่มต้นตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการให้ปัญญาจักคีย์ก่อน แล้วด้วยสละแล้วสหายของเขา ๖๑ องค์ เริ่มต้นจากพระอรหันต์ทั้งหมด แล้วออกเผยแผ่ธรรม แล้วไปทรมานมา ไปทรมานคือ เทศนาว่าการใช้อุปายให้เขาค้นคว้าสมบัติของเขาออกมา สมบัติของเขานะ สมบัติในหัวใจของเขา อำนาจวาสนาของเขา แล้วให้เขาใช้ริยสัง กิจจญาณ กิจจญาณคือการกระทำของใจ

ถ้าใจมันไม่มีการกระทำ เราไม่มีการกระทำกัน ในโลกปัจจุบันนี้ ศึกษากัน ศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาด้วยสติปัญญา ศึกษาด้วยขันธ ๕ ศึกษาด้วยข้อมูล มันไม่มีกิจจญาณคือ ไม่มีการกระทำของจิตที่มันเป็นผลงานของตัวเอง ไม่เป็นผลงานของตัวเอง มันก็ไม่เกิดอริยสัง ไม่เกิดจากความจริง ไม่เกิดกิจจญาณ ไม่เกิดการกระทำ

ถ้าเกิดการกระทำขึ้นมา เราถึงเริ่มมีการกระทำ แล้วเราต้องประพฤติปฏิบัติ สิ่งที่เราศึกษาเราไปก็อปปีมา เราไปถ่ายเอกสารมา เราไปเอาสิ่งที่เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้ววางไว้เป็นพิมพ์เขียว แล้วเราก็ไปยึดอันนั้นมา เป็นวิธีการนะ เป้าหมายคือ ความสุขความทุกข์ของเรา เป้าหมายคือ การกระทำของเรา เราถึงจะต้องเป็นผู้ที่ทำเอง

น้ำ เวลาเขื่อนเขากันน้ำกันขึ้นมาเป็นประโยชน์กับสังคม นี่...จิตใจของเราก็เหมือนกัน มันเหมือนน้ำ มันกระจายไปตลอด มันไหลลงต่ำไปตลอด แล้วเราไม่มีการฝั้นเลย เราไม่มีการกระทำเลย แล้วก็บอกว่าน้ำเป็นของเราๆ น้ำเป็นของเรามันเป็นธรรมชาติของเขา นี่ก็เหมือนกันโอกาสของเรา มีชีวิตอยู่มันก็ป็นสภาวะแบบนี้ แล้วเวลามันหมดโอกาสไป คุณ คุณดูคุณกาลของเขา หน้าหนาว หน้าฝน เวลาฝนมา แหล่งน้ำมา เขาก็เก็บไว้ใช้ตลอดปีของเขา

นี่ก็เหมือนกันตลอดชีวิตของเรา เราจะใช้อะไรของเราเป็นประโยชน์กับเรา เราจะปล่อยให้หมดเสียโอกาสไปใช่ไหม เราจะลอบโอกาสของเราไปเลยหรือ ประเพณี มองสิ มองประเพณี โบราณเขาลอบกระทงกันนะ เขาทำของเขาเนะ เขาทำด้วยความซุ่มซิ่นหัวใจ มันออกมาจากความรู้สึก ออกมาจากใจเขา เขาเคารพบูชาของเขาจริงๆ

ในปัจจุบันนี้มันเป็นธุรกิจ มันเหมือนกับเงินพลาสติก เมื่อก่อนเราใช้เบงกกัน เราใช้เงินกัน มันเงินสดๆ มันจับใช้สอย เดียวนี้เป็นเงินพลาสติกทุกอย่าง โลกเป็นใหญ่นะ ถ้าโลกเป็นใหญ่นะ การกระทำของเราที่จะทำอย่างนั้น การกระทำการประพฤติปฏิบัติของเรามันก็จะไม่ได้ผล ไม่ได้ผลนะ มันเป็นเรื่องของโลกๆ

แต่ถ้าเราจะได้ผลของเรา มันต้องมีผู้ชี้แนะ มีครูบาอาจารย์ของเรา โคนำฝูง โคที่ฉลาด เขาจะนำฝูงโคนั้นออกไปพ้นจากวงน้ำวน จะไม่จมน้ำตายอยู่อย่างนั้น ถ้าจมน้ำตาย มันออกจากวงน้ำวนไม่ได้ แรงดึงดูดของน้ำ วายเหน้อยเปล่านะ

ประพฤติปฏิบัติไม่ใช่พิธีกรรมอย่างนั้น ประพฤติปฏิบัติต้องออกมาจากความรู้สึก การเดินจงกรม การนั่งสมาธิภาวนา ให้มันมีสติสัมปชัญญะ ถ้าขาดสตินะ สักแต่ว่าทำ ทำเอาเวลาทันนะ ๕ ชั่วโมง ๑๐ ชั่วโมง ทำเอาเวลาทัน แล้วมันผลขึ้นมาคืออะไรละ คือความดั่งเลสงสัย คือความไม่เข้าใจสิ่งต่างๆ เลย

แต่ถ้าเวลาคนเราปฏิบัติ อำนาจวาสนานะ เกิดส้อมหล่นขึ้นมา มันเป็นเองนะ มันเป็นเองขึ้นมาเราก็จับต้องไม่ได้ก็ ว่ามันทำได้ยังไง มันเป็นยังไง มันต้องฝึกฝนบ่อยครั้งเข้าๆ ถ้าการฝึกฝนบ่อยครั้งเข้า เหมือนเด็กอ่อนเลย เด็กนะ เด็กมันต้องหัดเดินของมัน เด็กถ้ายังไม่หัดนั่งหัดเดินขึ้นมา เด็กมันจะเดินได้ยังไง แต่โดยธรรมชาติมันก็ต้องเดินได้ เพราะว่าธรรมชาติของการเจริญเติบโตของร่างกาย มันป็นสภาวะแบบนั้น มันป็นธรรมชาติอย่างนั้นเลย แต่ก็ต้องฝึกกัน

แม้แต่ธรรมชาติต้องกระทำได้ ก็ยังต้องฝึก ฝึกขึ้นมาเป็นคนดี ฝึกขึ้นมาเพื่อเป็นประโยชน์กับเรา แล้วใจของเราก็เหมือนกัน ถ้าเราไม่ได้ฝึกเลย มันเป็นสมบัติเราไหม ถ้าฝึกขึ้นมาก็ฝึกเป็นพิธีกรรมเฉยๆ ฝึกเป็นพิธี ฝึกพิธีอาการก็เกิด คุณติ เด็กมันเดินได้ มันคลาน คลานกับเดินต่างกันไหม มันก็คืบคลานตัวมันไปถึงเป้าหมายเหมือนกัน

นี่ก็เหมือนกัน การประพฤติปฏิบัติกันก็สักแต่ว่าทำกันไปอย่างนั้น เป็นพิธีกรรมเฉยๆ ถ้าเราทำแต่พิธีนะ มันก็สร้างอารมณ์ เพราะอารมณ์...จิตมันมหัศจรรย์อยู่แล้ว จิตมันมีพลังงานของมัน อยู่เฉยๆ มันก็เป็นของมัน ว่างๆ ๆ คนเวลาเขาสุขสบายของเขา เขาก็ว่างของเขาเนะ ว่างอย่างนั้นมันเป็นว่างของโลกๆ ว่างของเราเนะ ถ้าว่างของเรา มันมีพลังงานของมัน

สิ่งที่เคลื่อนที่เร็วที่สุดแล้วมันสงบตัวของมัน สิ่งที่เคลื่อนที่เร็วที่สุด มันมีพลังของมันใช้ใหม่ ถ้ามีพลังของมัน แล้วพลังอันนี้ใช้เป็นหรือไม่เป็น ถ้าใช้เป็น คุณติ คุณคนที่เขามีปัญญา เขาคิดเรื่องที่แปลกๆ นะ คิดสิ่งที่เราคิดไม่ถึงนะ แล้วมาแสวงหาผลประโยชน์จากเราได้ด้วย ความคิดอย่างนี้ มันคิดเพื่อใคร มันคิดไปเรื่องโลกไป

แต่ความคิดเอาชนะตนเอง สิ่งที่คิดขึ้นมา เราจะยับยั้งมันยังไง สิ่งที่คิดขึ้นมามันเผาผลาญเรา คุณติ เวลาความคิดขึ้นมา คุณเลื่อนในร่างกายเราสูบฉีดขนาดไหน แล้วมันให้ผลยังไง ให้ผลกับร่างกายของเรา แล้วสิ่งที่ให้ผลกับร่างกาย ร่างกายที่เห็นๆ ของเรา เป็นของๆ เรา ที่เราถนอมรักษาอยู่ แล้วมันยังให้ผลเป็นโทษเลย

แล้วสิ่งที่มันเป็นจริตนิสัยขึ้นไป มันยังสะสมเป็นจริตนะ มันคนดืบ คนเสียนคนเพราะอะไร คนเสียนคนเพราะว่าเขาไม่ฝืนตัวเขาเอง เขาทำแต่ความพอใจของตัวเอง เสียนคนไปได้เลย แต่เราฝืนของเรา ฝืนเพื่อใคร? ก็ฝืนเพื่อเรา ฝืนแล้วมันคัดแปลง นี่พันธุกรรมของจิตมันคัดแปลงกันได้อย่างนี้ แล้วการประพฤติปฏิบัติ สะสมกำลังกันขึ้นมา

ถ้ามีกำลังขึ้นมา เริ่มต้นจากความศรัทธา ความเชื่อฟังธรรม ธรรมต่างๆ ที่เรื่องของเรา อยู่กับเรา เรายังต้องฟังครูบาอาจารย์เลย เพราะครูบาอาจารย์ท่านพันฝักกับชีวิตของท่านมา ถ้าไม่ผ่านวิกฤตติมา ไม่เคยมีประสบการณ์มา จะไม่เข้าใจเรื่องของกิเลส กิเลสของเรา เราจะไม่เข้าใจเลย อะไรเป็นเราไปหมดเลย ถ้าอะไรเป็นเราไปหมดก็ทำอะไรไม่ได้สิ

คูตี เวลาพระโศณะเดินจงกรมจนฝ่าเท้าแตก มันทุกข์ใหม่ แล้วลูกเศรษฐีนะ เป็นลูกเศรษฐี สร้างบุญญาธิการมา ฝ่าเท้านี้บาง มีขน ใครๆ ก็อยากเห็น แต่เวลาศรัทธาในศาสนาเดินจงกรมจนฝ่าเท้าแตก

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินผ่านไปทางจงกรมนะ ที่นี่เป็นที่เชือดโคของใคร เลือดแดงไปหมดเลย ดูความเพียรของท่านสิ ความเพียรของท่านถึงที่สุดแล้ว ท่านก็เป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ทำงานทำยากมีนะ จิปาถะปัญหา เราประพฤติปฏิบัติได้สะดวกสบาย อย่างนี้มันอยู่ที่ การสร้างสมาธิ มันถึงเห็นผลของการทำบุญกุศลไป

เวลาทำทานกัน เราเสียสละกัน การเสียสละ เราคิดว่าเสียสละ เราเป็นฝ่ายเสียสิ่งที่เรามีอยู่ แล้วหลุดมือออกจากเราออกไป แต่เราไม่คิดเลยว่า การเสียสละนี่เป็นการสร้างสมาธิ เป็นการฝึกใจ เพราะโดยสามัญสำนึกนะ ของๆ เราทุกคนก็หวงแหน ทุกคนก็รัก แล้วยิ่งคนที่ประหยัดมัธยัสถ์นะ เขารู้จักใช้สอยของเขา เขาเก็บสงวนรักษาของเขา สิ่งนี้แล้วเวลาเขาเสียสละ ทำไมเขาเสียสละได้มากมายมหาศาลขนาดนั้นล่ะ เพราะสิ่งที่เสียสละออกไป มันเป็นบุญกุศล มันเป็นการสะสมเข้ามาที่ใจ แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติมันจะเห็นเลย

คูตี เวลาพระอรหันต์ด้วยกัน ทำไมพระอรหันต์...มีอภิญาณะล่ะ สุกขวิปัสสโกทำไมสงบสงบเข้ามาเฉยๆ ละ สิ่งที่สงบเข้ามาเฉยๆ เวลาสงบเข้ามามันมีนิมิต มีต่างๆ สิ่งนี้มันเป็นการสร้างสมาธิ มันเป็นเรื่องของประวัติศาสตร์ เป็นเรื่องของอดีตนะ เราในปัจจุบันนี้ เราไปแก้ไขเมื่อวานไม่ได้ละ ไปแก้ไขชาติที่แล้วไม่ได้ละ สิ่งนี้มันเป็นการสร้างสมาธิ

แล้วในปัจจุบัน ในเมื่อเราสร้างมาอย่างนี้ใช่ไหม เมล็ดพันธุ์พืช เมล็ดพันธุ์อะไรก็แล้วแต่ เราจะปลูกลงดินแล้ว เรารดน้ำพรวนดิน มันจะงอกงายมาเป็นอย่างไร ก็ต้องเป็นอย่างนั้น เราต้องแก้ไขของเราเป็นอย่างนั้น มันจะพืชพันธุ์สิ่งใด ในฤดูกาลสิ่งใด เราก็ถนอมรักษา แล้วเราบำรุงรักษา ไม่ให้พวกแมลงเข้ามาทำความเสียหาย

ในการประพฤติปฏิบัติเราก็เหมือนกัน ถ้าจิตมันจะสงบขึ้นมา ก็ปล่อยให้มันสงบตามสัจจะความจริง มันเป็นธรรมชาติ ไม่ใช่เราไปฟังมา เราไปศึกษามา แล้วจะบังคับให้มันเป็นอย่างนั้น เรายังไง ของๆ เราเป็นอย่างนี้ ของๆ เราเป็นอย่างนี้แล้วเราจะบังคับให้มันเป็น...

คูตี อย่างเราดู ต่างภูมิภาค อาหารการกินของเขา เขาดำรงชีวิตอย่างนั้นเพราะอะไร เพราะพื้นถิ่นของเขา มันมีพืชพันธุ์ธัญญาหารอย่างนั้น เขาก็ดำรงชีวิตของเขาอย่างนั้น ในเมื่อพื้นถิ่นของ

เรามันมีสิ่งที่ดีกว่า คุณ คุณสังคมไทยเราดี ผลไม่มีทุกฤดูกาล ทำไมเราจะต้องไปกินผลไม้ สิ่งที่ว่ามันเป็นของที่ทำแห่งมา อะไรมา น้ำมันเป็นเรื่องรสนิยมใช้ใหม่

แต่จิตของเราก็เหมือนกัน ในเมื่อเราประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา ให้มันเป็นไปตามความเป็นจริง สิ่งที่เป็นตามความเป็นจริงนะ ไม่ต้องคาดหมายเลยว่าคราวนี้เกิดอย่างนี้ คราวหน้าจะเกิดอย่างไร มันจะรวมขนาดไหน มันจะปล่อยวางเข้ามา แล้วให้มันปล่อยวางตามความเป็นจริงนะ ปล่อยวาง แล้วการปล่อยวาง การให้มันปล่อยวางไป คำว่า”ปล่อยวาง”นะ ปล่อยวางโดยการมีสติ ถ้ามีสติควบคุมใจเข้ามา มันเป็นสัมมาสมาธิ

แต่ถ้ามันปล่อยวางโดยที่ไม่มีสติ มันก็ปล่อยวาง เป็นมิจฉา สมาธิมิจฉาก็มี ถ้ามิจฉาก็มี คุณ เงิน กระดาษที่เขาพิมพ์มาเป็นแบงก์ คุณ ของจริงก็มี ของปลอมก็มี แต่ของปลอมขึ้นมา ใครอยากได้ ไม่มีใครอยากได้เลย ใครก็อยากได้แต่ของจริง นี่ก็เหมือนกันขณะที่มันจะเป็นไป ของจริงแล้วแต่โอกาสนะ บางคราวเราต้องใช้เงินมาก บางคราวเราใช้เงินน้อย เราต้องแลกเปลี่ยน

นี่ก็เหมือนกัน สมาธิมันจะลึก มันจะตื่นอย่างไร เรารักษาของเราเข้าไป รักษาของเรา เราทำตามความเป็นจริงของเราขึ้นมา ตั้งสติแล้วกำหนดคำบริกรรม ถ้าใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ใช้ปัญญาใคร่ครวญไป แล้วใช้ปัญญาแล้วสติตามไป ตามความคิดนี้ไป ความคิดนี้เป็นความคิดกับเรา ความคิดเป็นเรา สิ่งต่างๆ เป็นเรา แล้วเป็นทุกข์มาก แล้วเราใช้ปัญญา สติเราก็ตามความคิดออกไป ถ้าความคิด สติมันตามทันๆ

สติ มันยับยั้งได้หมด สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น การประมาทเดินเลื้อ สิ่งที่ทำให้ความผิดพลาดมันขาดอะไร? เพราะขาดสติทั้งนั้น แล้วเวลาเราคิดขึ้นมาโดยสัญชาตญาณ คิดโดยธรรมชาติ สรรพสิ่งเป็นเรา เพราะเป็นเราจริงๆ เป็นเราโดยสมมุติ สิ่งนี้เกิดมาเป็นเรา แล้วมันก็คิดไปตามสภาวะที่เป็นเรานั้น ถ้าคิดเป็นเรานั้น มันก็เป็นธรรมชาติ สัญชาตญาณของมนุษย์

สมาธิก็เป็นสมาธิ สมาธิเรา เรามีสมาธิ เด็กสมาธิสั้น สมาธิยาว สมาธิสั้นการทำอะไรจะผิดพลาดมหาศาลเลย ถ้าสมาธิปกติ สมาธิยาวทำอะไรจะประสบความสำเร็จ สมาธิ นี่ไง ปุณฺชน แล้วถ้าเราฝึกฝนขึ้นมามันเป็นกัลยาณปุณฺชน จิตมันสงบเข้ามา มีกำลังเข้ามา นี่ไง สติตามไปตลอดๆ มันจะทันความคิดของตัวเอง ตามความคิด ความคิดมันก็หยุดๆ หยุดบ่อยครั้งเข้า ความหยุดหยุดมันสิ้นสุด หยุดก็เกิดอีก หยุดก็เกิดอีก เพราะอะไร เพราะโดยสัญชาตญาณเราไม่ใช่คนตาย เรา

ยังมีชีวิตอยู่ โดยสัญชาตญาณ เราเกิดมาในมนุษย์สมบัติ มันมีธาตุ ๔ และขันธ ๕ ธาตุ ๔ ขันธ ๕ โดยสัญชาตญาณความเป็นไป

แต่เพราะมีกรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ก่อนสิ่งนี้แล้ว แล้วเข้าไปเห็นวิถีแห่งจิต วิถีของจิต การเคลื่อนไหวของใจ ธรรมชาติมันเป็นอย่างนั้น นี่ไง หนามยอกเอาหนามบ่ง สิ่งที่ยึดมันทำให้ความทุกข์ ก็เอาจิตแก้จิต ถ้าเอาจิตแก้จิต ในการประพฤติปฏิบัติถึงตรงนี้ไง ทำบุญมหาศาลเลยนะ เราทำบุญมหาศาล เราทำคุณงามความดีขนาดไหนก็แล้วแต่ เรายังต้องลอยไปในวิญญู เรายังต้องเกิดต้องตายไปตลอด แล้วเราจะลอยชีวิตเราไปอย่างนี้หรือ

แต่ถ้าในการแก้ไข มันต้องแก้ไขที่ตัวจิต สิ่งที่เกิดที่ตัวจิต มันต้องทำความเข้าใจเข้ามาที่จิต ถ้าจิตมันสงบขึ้นมา แล้วเกิดมีปัญญาใหม่ ถ้าเกิดมีปัญญา ปัญญาในภาวนามยปัญญา มันเกิดอย่างไร สิ่งที่ทำกันไป เราเดินตามเงากันนะ สิ่งที่ว่ามันเป็นปัญญาที่เราใช้ปัญญากัน มันเดินตามเงาไป ถ้าเดินตามเงา เราเดินตามเงา เงาจะอยู่กับเราไหม ในเมื่อมีแดดอยู่ เราเดินไป ยิ่งตะวันตกย่ำคล้อยไป เงาจะไปขนาดไหน

นี่ก็เหมือนกัน เดินตามธรรม ว่านี่เป็นธรรม ปฏิบัติเป็นพิธีกรรม ว่าสิ่งนี้เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้ววางระเบียบ วางการกระทำอย่างนั้น แล้วเดินตามกันไป เดินตามเงานะ แต่ถ้าเราใช้ปัญญาอบรมสมาธิเข้าไป มันหยุดนะ เงากับเราต้องหุดสั้นเข้ามาเป็นเรา ถ้าเงาหุดสั้นเข้ามาเป็นเรา เป็นเรา เราจับต้องได้ เงามันไม่มีความรู้สึกหรือ เพียงแต่กิริยาของเรา เราทำร่างกายของเราเป็นอย่างไร กิริยาอย่างไร เงาก็เป็นรูปแบบนั้น

ความคิดก็เหมือนกัน ความคิดเกิดจากจิต ความคิดเป็นเงาของจิต ความคิดไม่ใช่จิต ในเมื่อความคิดไม่ใช่จิต แล้วเราไปเดินตามความคิดไป แล้วเอาความคิดนำโดยมีกิเลสตัณหาความทะยานอยากด้วย มันยังทำให้เรามีทุกข์ขนาดไหน เราทุกข์ขนาดไหน ทุกข์เพราะความคิดเรา ความคิดทำให้เราทุกข์มหาศาลเลย แล้วเราเดินตามไป เดินตามเงาไป ปฏิบัติก็ปฏิบัติตามเงาไป

คูสิ เขาลอยกระทงกัน เด็กมันเล่นสนุกสนานกัน มันทำเหมือนผู้ใหญ่ใหม่ ก็ลอยกระทงเหมือนกัน เอากระทงไปถึงแหล่งน้ำ แล้ววางให้มันลอยไปเหมือนกัน นี่ก็เหมือนกัน ธรรมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหมือนกัน ความคิดอริยสัจเป็นอย่างไร ความคิดเป็นอย่างไร มันทำให้

เราเสียโอกาส ลอยโอกาสของเราไปเลย จิตก็ยังมี ความรู้สึกก็ยังมี ทุกข์ก็ยังมี แล้วการกระทำของเรา ก็ยังมี แล้วเราลอยโอกาสของเราไปทำไม นี่ลอยโอกาสเฉยๆ นะ

เวลาตายไป ตายจริงๆ มันมาลอยในวัฏฏะเลย จิตมันเกิดตายต่อไป จิตมันยังต้องเกิดต้องตายต่อไป ในเมื่อมันมีแรงขับอยู่ มันยังมีกิเลสอยู่ มันจะจบสิ้นกันได้อย่างไร มันเสียโอกาสมาก เราถึงต้องตามความเป็นจริงใจ มีครูบาอาจารย์ที่ท่านผ่านวิถีของจิตอย่างนี้ขึ้นมา ปัญญาอย่างนั้น ไซ้ คิดว่าการกระทำเป็นปัญญา ปัญญาเพราะเราคิดว่าเป็นปัญญา ปัญญาที่คิดว่าเป็นความคิด แล้วผลของมันล่ะ ก็เราไปคิดถึงกรรมไป

เหมือนกับเราป่วยไข้อยู่ แล้วเราก็ไปอ่านฉลากยา ว่านี่เป็นฉลากยานะ สิ่งนั้นพออ่านฉลากยาขึ้นมา ก็คิดว่าตัวเองมีโอกาส ไซ้มันก็ชะลอตกลง ก็ว่าสิ่งนี้เป็นกรรม ว่างๆ ว่างๆ กันอยู่อย่างนั้น เราไปอ่านฉลากยานะ เรายังไม่ได้กินยาเลย

กินยามันคืออะไร กินยา ถ้ามันเป็นสมาริขึ้นมา มันมีกำลังขึ้นมา มันก็รู้สิ รู้ขึ้นมาละ คุณคนไข้เขาจะแก้ไขของเขา แค่นี้ฟูปร่างกายขึ้นมา มันยังสดชื่นขึ้นมาเลย คนไข้ช็อกขึ้นมา เราให้ออกซิเจนเข้าไป เขายังดำรงชีวิตได้เลย แล้วชีวิตมันทุกข์ๆ สุขๆ อยู่อย่างนี้ แล้วก็ว่ามันเป็นความสุข สุขอย่างไร สุขเพราะว่าอ่านฉลากยา อ่านฉลากยา อ่านว่ามีโอกาสเท่านั้น

กรรมเป็นอย่างนั้น มรรคญาณเป็นอย่างนั้น อริยสัจเป็นอย่างนั้น นี่อ่านฉลากยา แล้วไม่รู้จัก ไม่รู้จัก มันก็ต้องหมุนไปในวัฏฏะอย่างนั้น ชีวิตจะต้องหมุนไป แล้วโอกาสของตัวก็จะหลุดไป โอกาสดีๆ อย่างนี้ โอกาสที่มันศรัทธาขึ้นมา แล้วเรายังเคลื่อนไหวได้ เรายังสมาธิได้ เรายังทำภาวนาได้ สิ่งที่ภาวนาอย่างนี้ มันก็ย้อนกลับมา เพราะการเคลื่อนไหวออกไป

คุณ เวลาเดินจงกรม เราเดินจงกรม การเคลื่อนไหวอยู่ เราเคลื่อนไหวไป เราเดินจงกรมไป กำหนดพุทโธไป หรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิอยู่ มันเคลื่อนไหวอยู่ แต่เคลื่อนไหวอยู่ ทำไมเอาจิตนี้ นั่งได้ล่ะ จิตนี้นั่งในทางจงกรมนะ แม้แต่อัปนาสมาธิรวมได้ก็ต้องนั่งลงในทางจงกรมเลย การเคลื่อนไหวอยู่เราจะเอาให้จิตมันสงบได้ ความคิดก็เหมือนกัน ปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญามันเคลื่อนไหวไป เงามันหมุนออกไปขนาดไหน หมุนออกไป ย้อนมันกลับมา ทวนกระแสกลับมา

เห็นไหม กรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทวนกระแส ทวนกระแสกลับเข้าไปใจของเรา ให้ใจมันย้อนกลับขึ้นมา แล้วใครเป็นคนทำล่ะ ถ้าไม่มีสติ ไม่มีการค้นคว้าขึ้นมา มันจะกลับมาได้ไหม ถ้ามันกลับขึ้นมา มันกลับเข้ามาเพื่อใคร? ก็กลับมาเพื่อเรา แล้วกลับมาแล้ว มีเงิน มี

เงินมีทุนขึ้นมา ทำธุรกิจเป็นใหม่ มีเงินทุน ได้รับมรดกตกทอดมา เรายุ่รักษามรดกตกทอดของพ่อ
แม่เราได้ใหม่

นี่เหมือนกัน จิตมันสงบขึ้นมา เราควรจะทำอย่างไรให้เป็นประโยชน์กับเราขึ้นมา ถ้าเป็น
ประโยชน์ขึ้นมา มันน้อมออกไป กว่าจิตมันจะสงบได้ ด้วยคนที่มีความ มีโทษะ มีความต่างๆ มัน
จะมีความขัดแย้งกับหัวใจ ความขัดแย้งใจ ความขัดแย้ง ความขบขันของใจ ถ้าใจมีความขบขัน เรา
จะต้องผ่อนกำลังของมัน ต้องถอนกำลังนะ ถอนกำลังของกิเลส

กิเลสเป็นเรา สรรพสิ่งเป็นเรา แล้วเราทำอะไร เราก็ไม่กล้าทำ เวลาอดนอนผ่อนอาหาร มัน
ต้องอด ต้องอดนอนผ่อนอาหารเสียบ้าง ทำไมต้องมีถือศีล ๘ ละ ทำไมเราต้องตั้งสติละ เราจะต้อง
กำหนดของเราตลอดไป เราจะถอนกำลังของเขา ถอนกำลังของเขานะ เขาคือใคร? เขาก็คือตัว
กิเลสใจ เขาก็คือสิ่งที่เคยใจ ใจมันอยู่กับเรานะ ทำอะไรมันจะสะท้อนไปหมด สะท้อนกิเลสไป
หมด แต่เราก็ไม่เคยสังเกต ไม่เคยว่าสิ่งนี้มันทำให้เราลำบาก ให้เราลำบากนะ เวลากินอยู่หลับนอน
มันมีความสุข มันมีความสุขเพราะมันได้ปรนเปรอมัน

แต่เวลาประพฤติปฏิบัติมันมีแรงขับ เพราะมันเลี้ยงให้กิเลสมันอ้วนอยู่แล้วไง กิเลสมัน
อ้วน มันเป็นเราทั้งหมดแล้ว ทำอะไรมันก็ลำบากลำบากไปหมด แต่ถ้าเราถอนกำลังของมัน ถือศีล
ศีล ๘ ก็ไม่กินข้าวเย็น ศีล ๑๐

พระเรา พระธุดงค์ ขณะธุดงค์อยู่แล้วนะ ธุดงค์วัตร ๑๓ เป็นเครื่องขัดเกลากิเลส เป็น
เครื่องขัดเกลาเพราะอะไร เพราะมันจะไม่ได้ตามใจหวัง มันหวังสิ่งใด ไปขัดแย้งมัน มันหวัง
สิ่งใด เราไปลดทอนมันๆ ถอนกำลังมันตลอดไป เป็นเครื่องขัดเกลากิเลส ไม่ใช่เครื่องฆ่ากิเลส
เป็นเครื่องขัดเกลา ศีลนี้เป็นเครื่องขัดเกลากิเลส ศีลนี้เป็นรั้วกันเท่านั้น รั้วกันขึ้นมา เราต้องมีรั้วกัน
เราต้องมีสิ่งต่างๆ ขึ้นมา เพื่อจะถอนกำลังของมัน

ถ้าถอนกำลังของมัน ถอนด้วยอะไร? ถอนด้วยความสมัครใจใจ ถอนด้วยความเห็นผล
ของมันใจ เพราะครูบาอาจารย์ท่านเห็นผลของท่านมาอย่างนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
เห็นผลนะ คูสิ อดข้าว ๔๕ วัน แล้วอดข้าวตั้งนั้นบอกบังคับไว้ว่า ไม่ให้คนอดข้าว เพราะปัญญา
ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกว่า การอดอาหารนี้แล้วมันเป็นประโยชน์ เพราะ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอดอาหารโดยการอดอาหารเฉยๆ การอดอาหารคือว่าจะถอน
กิเลส แล้วคิดว่าเป็นการฆ่ากิเลส

การทอนกิเลส การทอนกำลังของมัน เวลาจิตสงบ เวลาอดอาหารอยู่ จิตมันประพฤติปฏิบัติง่าย มันเป็นโอกาสของเรา โอกาสของเราที่การทำงาน แต่ขณะที่อดอาหารอยู่ อดว่าสิ่งนี้... การอดอาหารคือ การฆ่ากิเลส เพราะกิเลสเป็นเรา ทุกอย่างเป็นเรา อดฆ่ากิเลส อดฆ่ากิเลสจนสลบ ๓ หน อดยังงี้ก็ฆ่ากิเลสไม่ได้

แต่เวลาย้อนกลับมาฉันอาหารของนางสุชาดา ย้อนมาฉันอาหารเพื่อฟื้นฟูร่างกาย แล้วย้อนกลับมา ให้เป็นมรรคญาณ บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุติปาตญาณ คินเพ็ญเดือนหก แล้วเวลาธรรมะมันเกิด เวลาอริยสังขมันเกิด อาสวัภยญาณ อดีต อนาคตฆ่ากิเลสไม่ได้ ความย้อนไป ข้อมูลในหัวใจที่ว่าเป็นจริตนิสัย สิ่งนี้มันมีอยู่ทั้งนั้น

แต่การกระทำ คนที่ไม่เคยทำ แล้วไม่มีครูบาอาจารย์ที่รู้จริง ไม่มีศาสดา ยังไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขณะอดอาหารอยู่ ยังไม่มีศาสดา ไม่มีพิน ๓ สาย แล้วไม่มีอะไรทั้งสิ้น การไม่มีอะไรทั้งสิ้น มันก็การกดกิเลสไว้เฉยๆ เพราะมรรคยังไม่มี ยังไม่มีเทคโนโลยี ยังไม่มีสิ่งต่างๆ ขึ้นมา แล้วเราเอาอะไรไปทำอะไร ไม่มีสิ่งต่างๆ ให้ทำ ก็ทำด้วยการทดสอบของตัวเอง การทดสอบตัวเองมันก็ยังไม่ได้มีมรรคญาณ

แต่ขณะที่ย้อนกลับมา ฟื้นฟูแล้วย้อนกลับมา เห็นอดีต อนาคตไม่ใช่ พอถึงมัชฌิมายาม สิ่งต่างๆ เกิดขึ้นมา อวิชชาปจฺจยา สงฺขารา สงฺขาราปจฺจยา วิญญฺาณ เพราะอดีต-อนาคต เกิดจากไหน? ก็เกิดจากจิต นี้เงาของจิตใจ เวลาจิตมันเดินเงา เงามันก็ออกไป อดีต-อนาคต ข้อมูล ความคิด ข้อมูล ข้อมูลตามความเป็นจริง

ความคิดของเราเป็นความคิดที่ง่เกิดขึ้นมา แต่ข้อมูลนี้มันฝังมากับใจ แล้วจิตสงบเข้าไปถึงข้อมูลนั้น มันก็เห็นตั้งแต่พระเวสสันดรออกไป นี่เป็นอดีต ย้อนกลับมา ถ้าสาวไปแล้วมันไม่จบ กลับมาถึงในปัจจุบันนี้ ส่งออกไป จิตถ้ามันยังมีแรงขับอยู่ มันจะลดยไปในวิถึฏะ ลดยไปตามวิถึฏะ มันจะเกิดอีก เพราะสิ่งที่มันมีแรงขับ นี้ออดีต-อนาคต

“อนาคต” อนาคตมันมาจากไหน? อนาคตมาจากสิ่งที่อวิชชา นี้ออนาคตมันมีปัจจุบัน มันถึงจะไปถึงอนาคต ก็ดึงกลับมา ดึงกลับมาถึงปัจจยาการของใจ ถ้าปัจจยาการของใจ ทำลายกิเลสตรงนี้ ถ้าทำลายกิเลสตรงนี้แล้ว พอเข้าใจถึงวิธีการ เข้าใจถึงกำลังทั้งหมด เข้าใจถึงความเป็นไปของมรรคญาณ ในศาสนาพุทธอยู่ตรงนี้ไง นี้ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา ปัญญาที่เกิดจากภาวนานี้เป็นปัญญาเดินฆ่ากิเลส แล้วปัจจุบันของเรานั้นเป็นโลกียปัญญา ปัญญาจากสติ

ปัญญาจากสมอง ปัญญาจากอดีต-อนาคต ไม่ใช่ปัญญาจะเกิดจากปัจจุบัน ถ้าปัญญาเกิดจากปัจจุบัน ต้องจิตเริ่มสงบเข้ามา มันเป็นหนึ่งในปัจจุบันนี้ แล้วปัญญามันเกิดตรงนี้

เพราะพระพุทธเจ้าผ่านวิถีจิตอย่างนี้มา ถึงบอกว่าไม่ให้อดอาหาร เพราะการอดอาหาร ถ้ามันทำไม่เป็น มันก็อดอาหารด้วยคิดว่า การอดอาหารนั้นมันเป็นประโยชน์ มันเป็นวิธีการฆ่ากิเลส แต่ถ้าอดอาหารเพื่อเป็นอุบาย อดอาหาร อดนอนผ่อนอาหารเพื่อเป็นการขัดเกลา การทำให้กิเลสมันอ่อนตัวลง นี่ตถาคตอนุญาต อนุญาตต่อเมื่อเรามาใช้มันเป็นวิธีการ ไม่ใช่ว่าตัววิธีการนั้นเป็นผล

ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่กินไว้ตรงนี้ โดยกิเลสนะ โดยปฏิบัติ มองกลับว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปัญญามหาศาลเลย แล้วคิดว่า ถ้าไม่มีวินัยข้อนี้บังไว้ คนโดยสามัญสำนึกใช้ไหม เรามีศรัทธา เรามีความเชื่อ เราก็อยากได้ผลของเราขึ้นมา ถ้าได้ผลของเราขึ้นมา อดอาหารมันง่าย ๆ แค่มิ่กินเท่านั้นละ คิดว่าจะฆ่ากิเลส จะให้กิเลสมันตาย เราตายก่อนตายแน่นอน เพราะอะไร เพราะมันไม่มีอาหารมันก็ต้องตาย มันธรรมดา ในเมื่อขาดอาหารอยู่ได้อย่างไร

แต่การอด-ผ่อน เราผ่อน เราผ่อนแล้วเราคำรงชีวิตแค่พออยู่ได้ แค่พอให้มันกินพอ คำรงชีวิต เหมือนที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก ภิกษุขณะที่ว่าฉันอาหารให้เหมือนกับหยอดล้อเกวียน เวลาเกวียนมีล้อ ถ้าไม่มีน้ำมันหล่อลื่น มันจะมีเสียงดัง มันจะมีการเสียดสี หยอดล้อเกวียนแค่ให้มันหมุนไปได้ ไม่ใช่หยอดให้มันเยิ้ม หยอดให้มันสกปรก ไม่ใช่กินกันพราเพราะกินกันจนกิเลสมันอ้วนๆ วิธีการทั้งนั้น ถึงว่าการขัดเกลา

แล้วถ้าจิตมันสงบเข้ามานะ พอมันสงบเข้ามา ต้องพยายามทำบ่อยครั้งเข้าไปให้จิตมันตั้งมั่น ในเมื่อเรายังไม่มีจุดยึด นักกีฬาจะมีทักษะดีขนาดไหน แต่ขาดการฝึกซ้อมนะ ขาดกำลังนะ แข่งกีฬาเมื่อไหร่ก็แพ้ตลอดไป จิตถ้ามันมีความสงบ มันก็มีทักษะของมัน มันรู้จักวิธีการทำให้สงบ แล้วเราต้องรู้วิธีการ เราต้องหมั่นฝึกหมั่นซ้อม หมั่นฝึกหมั่นซ้อมให้เรารู้จักควบคุมจิตของเราได้ จิตมันมีกำลังขึ้นมา ถ้ากำลังมันไม่พอ แล้วยังทำอะไรไม่ได้ เราก็ใช้ปัญญาของเราบ้าง เกสา โลมานขา ทันทตา ตโจ ถ้าจิตมันสงบเข้ามาก็ฝึกซ้อม

คูลี นักกีฬาที่เขายังไม่ได้แข่งขัน เขาก็ฝึกซ้อมของเขา เขาฝึกทำคะแนนของเขาตลอด เราออกไปใช้ปัญญา ออกไปใช้ปัญญาในการฝึก ในการดูเกสา โลมา นขา ทันทตา ตโจ เพราะว่าสิ่งนี้

มัน...หนังมันหุ้มอยู่โดยรอบนะ หนังมันหุ้มอยู่โดยรอบ แล้วนี่มันเป็นผลของวิญญู ผลเพราะอะไร เพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เป็นมนุษย์ผลของวิญญู แล้วถ้าเราไม่ได้ใช้วิปัสสนาญาณ เราไปแก้ไข ผลนี้มันก็จะเป็ผลสูญเปล่า แล้วจิตมันก็ต้องลอยไปอีก

ถ้าเรามีกำลังเราก็ฝึกตรงนี้ ฝึกให้มันเห็นโทษ พอเห็นโทษของสิ่งที่มันเป็นอนิจจัง สิ่งนี้มันเป็นไตรลักษณ์ มันต้องแปรสภาพเป็นธรรมดา มันเป็นธรรมดาของมัน มันเป็นกฎตายตัวเลย ว่าสิ่งใดเกิดขึ้น มันต้องทำลายมันไป ชีวิตนี้ถึงต้องพลัดพรากเป็นที่สุด แล้วเราไม่ใช่ปัญญาเข้ามา ใคร่ครวญตรงนี้ให้เกิดประโยชน์กับเรา เกิดประโยชน์ตรงไหน ตรงจิตที่มันวิปัสสนาแล้วมันรู้แจ้งใจ มันรู้แจ้งขึ้นมาในใจของมัน ให้มันรู้แจ้งขึ้นมา รู้ๆ อยู่นี้ มันรู้แบบโดยพิมพ์เขียว รู้ๆ อยู่นี้ รู้เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า รู้โดยเงา เพราะรู้โดยสัญญา รู้โดยข้อมูลของขันธ ๕ มันไม่ได้เกิดจากจิต

ถ้าการเกิดจากจิต มันใช้กำลังของจิต มันวิปัสสนาเข้ามา แต่ขณะที่เราใคร่ครวญอยู่ มันก็ใคร่ครวญจากขันธเข้ามาก่อน เริ่มต้นมาจากสิ่งที่เป็นความสกปรกของใจ แล้วเรตามทันเข้ามา มันก็สงบเข้ามา มันก็เป็นความสะอาด แล้วปัญญาที่เกิดใหม่ ปัญญาที่เกิดขึ้นมาจากจิตที่มันเป็นสัมมาสมาธิ มันออกใคร่ครวญ ฝึกมัน ฝึกให้มันใคร่ครวญในสิ่งนี้ ให้มันเห็นโทษใน

พอเห็นโทษด้วยปัญญานะ ว่าสิ่งนี้เราไปคิดมันทำไม เราเป็นขี้ขำมันทำไม เราดำรงชีวิตนี้ เราไม่ใช่ดำรงชีวิตแบบขี้ขำ ขี้ขำคือขี้ขำกิเลส ขี้ขำตัดหน้า ขี้ขำคือตัดหน้า คือความต้องการและการผลัดไส ความต้องการให้สมความปรารถนา แล้วความผลัดไสสิ่งที่ไม่ให้มันแก่ชราภาพ

มันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้เลย แต่ถ้าใช้ปัญญาให้มันรู้แจ้ง ขึ้นมาจากภายใน พอมันเห็นบ่อยครั้งเข้ามันก็ปล่อย ปล่อยนะ ปล่อยคือความเข้าใจ ปล่อยคือความเข้าใจมันขึ้นมา มันก็ฝึกขึ้นมา การทำสมาธิมันก็ง่ายขึ้น เพราะมันช่วยเหลือกันไง มันช่วยเหลือกันโดยใช้เราทำสมาธิขึ้นมาด้วย แล้วเราช่วยเหลือกัน ด้วยให้ปัญญามันใคร่ครวญ ให้มันเห็นโทษขึ้นมา ถ้าเห็นโทษขึ้นมา การกระทำสมาธิมันก็ง่ายขึ้นๆ พอง่ายเข้าจิตมันก็ตั้งมั่นขึ้นมา

แล้วฝึกฝนไปบ่อยครั้งเข้า เห็นจริงๆ ขึ้นมา มันเห็นขึ้นมา มันสะท้อนกิเลสเลยละ ถ้าไปเห็นกาย เวทนา จิต ธรรม ด้วย ! ด้วยสัมมาสมาธิ ด้วยความเห็นที่ถูกต้อง มันจะสะท้อนกิเลส การเห็นกาย การเห็นกายโดยจิตที่เป็นสมาธิ พอเห็นกายขึ้นมามันสะท้อนหัวใจมาก เพราะ...เพราะกิเลสมันอยู่ที่ใจ พอกิเลสมันอยู่ที่ใจ มันบอกธรรมะ มันอ้างด้วยนะ เวลามันอ้างธรรมะขึ้นมา ว่ารู้

แล้วๆ ฉลากยาฉันอ่านได้หมด แต่ฉันไม่ใช่เป็นผู้ปรุงยา ฉันไม่ใช่เป็นผู้ประกอบยาขึ้นมา ยาคืออะไร

ความเห็นชอบตรงนี้ สมาธิชอบ ความเพียรชอบ มันเพียรชอบไหมล่ะ ยาเอามา เอามาตั้งไว้ ยามันอัด...ข้างในมันอาจจะยาปลอมก็ได้ ยาเอามาเนี่ย มันอาจจะหมดอายุก็ได้ ยามันอาจจะมียุคคุณภาพดีก็ได้ เราก็ยังไม่ได้ทดสอบเลย แล้วเราเชื่อกันได้ยังไง แต่เราไปอ่านฉลากยาอยู่ ว่าสิ่งนี้เป็นธรรมๆ กิเลสมันหลอกได้ทั้งนั้นนะ ในการประพฤติปฏิบัติไป กิเลสมันหลอกไปตลอดเลย แล้วเราก็จะโดนกิเลสมันจูงจุมกไปตลอด จุมกขาด จุมกขาดยังคิดว่าเป็นธรรมะอยู่นะ แล้วเวลามันถึงที่สุด

นักกีฬา เขาหมดเวลาแข่งขันแล้ว เราเป็นผู้แพ้ตลอดนะ ในการประพฤติปฏิบัติ เราจะทอดอวยตลอดเลย เราจะปฏิบัติแล้วมันจะคลอนแคลน มันโยกคลอน ใจไม่ตั้งมั่นเลย แต่ถ้าเราฝึกในเหตุ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ สิ่งที่เราฝึกสติขึ้นมา คำบริกรรมขึ้นมา ใช้ปัญญาขึ้นมา มาแต่เหตุทั้งนั้น

สิ่งที่การกระทำขึ้นมา ในหัวใจของเรา เราเป็นคนปกป้องมันขึ้นมา เราเป็นคนโอบอุ้มมันขึ้นมา เราเป็นคนมีสติสัมปชัญญะขึ้นมา เห็นไหม ยาแท้ๆ นี่ประกอบไป ถ้าไม่มีส่วนผสมของมัน มรรค ๘ ไม่มีส่วนผสมของมันขึ้นมา มันมรรคสามัคคีได้อย่างไร ถ้ามรรคสามัคคี มรรคมันทำมรรคสามัคคีมาเพื่ออะไร? มรรคสามัคคีมาก็มาเพื่อมากิเลสไป

แล้วกิเลสมันอยู่ไหนล่ะ จะไปมาที่ดินฟ้าอากาศ จะไปมาที่ชุกสมบัติที่ไหน สิ่งนั้นมันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัยที่เราแสวงหาของเราเป็นสมบัติของเราจากภายนอก มันสมมุติชั่วคราวเท่านั้น เรามีชีวิตอยู่เป็นสมบัติของเรา เราตายไปแล้วเขาก็แย่งกันทั้งนั้น เราตายไปสมบัติข้างนอกเป็นของคนอื่นเขาไป เราเอง มีบุญกุศลหรือเปล่า กุศลนั้นติดตัวเราไปเท่านั้น

แต่ถ้าเราใช้มรรคญาณของเราขึ้นมา นี่สมบัติของเรา เกิดจากจิต เกิดจากจิตที่เป็นสมาธิ เกิดจากจิตที่ตั้งมั่น เกิดจากจิตที่การค้นคว้า เกิดจากจิต เกิดจากภายใน นี่ไง สมบัติอันนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาให้พวกเราฝึกฝนขึ้นมาไง ถ้าเรามีสมบัติอย่างนี้ขึ้นมา มันจะไม่ลอยไปในวิญญะนะ เราจะออกวิญญะนะ เราจะมีธรรมะขึ้นมาที่ชำระในจิตของเรา ฟันออกไปจากอภิสราพนะ

ถ้าจิตของเราพ้นเป็นอิสระภาพ มันจะพ้นออกจากพญามารไป แล้วพญามารที่ไหนมันจะมาควบคุมจิตเราได้ละ ที่เรายังลอยไปในวัฏฏะอยู่นี้ ก็เพราะวัฏฏะมันอยู่ใต้กฎของพญามารไง ในเมื่อมารมันคุม มันข่มขี้หัวใจเราอยู่ เราอยู่ใต้พญามารอยู่ แล้วมันก็บีบบี้สีไฟอยู่ ให้เราทุกข์ร้อนอยู่อย่างนี้ แล้วเราว่าเราศรัทธา เรามีความเชื่อ เราว่าเป็นคนรักตน ทุกคนก็เป็นคนรักตน

รักตน รักตนอย่างนี้หรือ รักตนอย่างนี้มันเข้ากับโลกอยู่อย่างนี้หรือ มันอยู่อย่างนี้แล้วก็เป็นที่ข้ามัน ให้มันขับไล่ไปอย่างนี้ อย่างนี้เป็นผู้รักตนหรือ อย่างนี้แล้วเราจะมาประกาศตนว่าเราเป็นศากยบุตรได้อย่างไร เป็นศากยบุตรมันต้องเห็นภัยในวัฏสงสารสิ แล้วเราว่าเป็นศากยบุตร เป็นพุทธชินโรส บวชเป็นสมมุติสงฆ์ด้วย เป็นพระปฏิบัติด้วย แล้วปฏิบัติเพื่ออะไร? ปฏิบัติเพื่อบูชากิเลสหรือ

บูชาขึ้นมา คูลี เขาบูชากัน ดอกไม้ รูป เทียนเขาบูชา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เขาบูชาด้วยความศรัทธาของเขา นี่เราประพฤติปฏิบัติ เราปฏิบัติเพื่อใคร? ประพฤติปฏิบัติเพื่อบูชากิเลส มันก็ได้กิเลสไปทั้งนั้น

แต่ถ้าปฏิบัติด้วยธรรมละ ปฏิบัติด้วยธรรมให้มันเป็นสัจจะความจริง ให้เป็นความจริงที่เกิดขึ้นมาจากเรา เป็นความจริง เรารู้ว่าเป็นความจริง มันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิกอ มันเป็นเกิดมาจากใจทั้งนั้น ครูบาอาจารย์องค์ไหน จะการ์นต์ใครได้ ความสะอาดบริสุทธิ์ ใครจะรับรองใครได้ ความสะอาดบริสุทธิ์มันเกิดจากใจเรานะ

เวลาสกปรกขึ้นมา เวลามันทุกข์ขึ้นมา มันทุกข์มาจากใคร ต้องมีคนประกาศใหม่ว่า ฉันทุกข์ ต้องมีคนประกาศใหม่ ว่าฉันหวัะมาคว่าหางายอยู่อย่างนี้ เคนจกรมขึ้นมาก็หกล้มลูกคลุกคลานอยู่นี้ ต้องมีใครประกาศใหม่ ไม่ต้องมีประกาศเลย เรารู้ๆ ของเราอยู่แล้วเราก็กู้ขึ้นมาทำไมมันต้องให้คนประกาศละ ถ้าคนประกาศ สันติภูมิกออันนี้มันอยู่ที่ไหน แล้วอยู่ที่ไหน มรรคญาณมันอยู่ที่ไหน ปัญญามันอยู่ที่ไหน? ปัญญามันอยู่ที่เราทั้งนั้นนะ มันซุกอยู่ในหัวใจนี้ มันซ่อนเร้นอยู่ในความอับเฉา

ถ้ามันอับเฉา มันสว่างไสวขึ้นมาได้อย่างไร ถ้ามันอับเฉามันจะบริสุทธิ์ขึ้นมาได้อย่างไร แล้วสิ่งนี้ทำไมมันไม่พลิกขึ้นมา เหยียดมันมีสองด้าน บวกกับลบ ทุกข์กับสุข แล้วมันทุกข์กับสุข มันทุกข์มาจากใคร? ก็ทุกข์มาจากต้นหาความทะยานอยาก แล้วเรามรรคขึ้นมา คว่ามรรคขึ้นมา สิ่งที่เป็นคุณงามความดีขึ้นมา เราทำขึ้นมา แล้วทำไมมันท้อถอย ทำไมมันไม่สู้

ไม่สู้เพราะว่ามันอ่อนแอ ไม่สู้เพราะว่ามันยอมจำนนกับกิเลส แล้วบุชากิเลส นี่ปฏิบัติบูชา กิเลส ปฏิบัติด้วยความอ่อนแอ ด้วยความไม่สู้ ไม่เข้มแข็ง ความเข้มแข็งมาจากใคร ความเข้มแข็งก็ จากฝึกฝนนี้ไง โทสจริต โมหะจริต ความเป็นโทสจริต มันเป็นผู้ที่โกรธง่าย การโกรธง่ายคืออะไร มีอะไรแหงนขึ้นมา มันก็มีความโกรธออกมา มันมีแต่ไฟๆ แล้วไฟอยู่ที่ไหน ไฟอยู่ข้างนอกหรือ

ไฟที่เขาจุดให้แสงสว่างไสวไหม ไฟอย่างนั้นเป็นไฟเพื่อเป็นประโยชน์กับโลกนะ จุดเพื่อ แสงสว่างก็เพื่อใช้สอย จุดเพื่อเป็นพลังงานก็เพื่อเป็นอาหาร นี่ก็เพื่อใคร ก็เพื่อดำรงชีวิต ดำรงชีวิต ไว้ทำไม ดำรงชีวิตให้กิเลสมันเหยียบย่ำหรือ ถ้าดำรงชีวิตเพื่อปฏิบัติธรรมสิ ชีวิตของเรา เราถึงจะ ไม่ทำให้เราลอยโอกาสของเราละ โอกาสอยู่ในมือ โอกาสอยู่ในมือละ คุณสิ โอกาสจากภายนอก เขาต้องทำ ทางสังคม ต้องมีตลาด ต้องมีต่างๆ ถึงเป็นโอกาสของเขาขึ้นมา

ไอ้โอกาสเพราะมีลมหายใจนะ ลมหายใจเข้าและลมหายใจออกอยู่ ยังมีชีวิตอยู่ ยังมี โอกาสทั้งนั้นนะ ถ้ามันตายไปแล้ว ลอยโอกาสทิ้งไปเลย แล้วยังต้องไปตาย ไปเกิดอีก ทำศิขนาค ไหน ก็ไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม ถ้าเกิดเป็นอินทร์ เป็นพรหม เกิดมาทำไม ก็เกิดมา เพื่อภพชาติหนึ่ง เกิดมาเพื่อใช้ชีวิตให้หมดไป แล้วก็เวียนมันไปอีก ลอยมันไปอีกๆ แล้วทำไมไม่ หยุคมันเสียเดี๋ยวนี้

ถ้าหยุคเดี๋ยวนี้ หยุคเพื่อใคร หยุคด้วยสติ ถ้ามีสติอยู่ก็จะหยุคมันได้ ถ้าหยุคมัน หยุคมันเพื่อ อะไร? หยุคมันเพื่อการทำงานขึ้นมา ให้มันมีมรรคญาณขึ้นมาจากหัวใจ มรรคญาณขึ้นมา ตั้งแต่โสดาบัน สกิทาคา อนาคา มันจะเกิดจากไหน เกิดจากจิตไอ้โง่ๆ นี่ ไอ้จิตโง่ๆ แล้วให้กิเลส มันเหยียบย่ำอยู่ เพราะมันโง่ โง่กับใคร ก็โง่กับกิเลสในใจของตัวเอง โง่กับตัวเอง เอาตัวเอง เอาไว้ในอำนาจของตัวเองไม่ได้

ถ้าเอาตัวเองไว้ในอำนาจของเรา การเดินจงกรม นั่งสมาธิ มันมีกำลังใจขึ้นมา มันทำอะไร มันก็ทำด้วยกำลังใจ มันทำด้วยความอึดเอบใจ มันทำด้วยผลประโยชน์นี้ คุณสิ คุณคนเรา เวลา มีความสุขขึ้นมา มันพร้อมที่จะทำงานตลอดเวลาไหม แล้วถ้าจิตมันสงบขึ้นมา มันก็มีกำลังของมัน มันพอใจจะทำของมัน มันพอใจ

มันพอใจเพราะมันเห็นผลงาน เห็นประโยชน์นี้ เห็นเรื่องของชีวิตนี้ เห็นว่าชีวิตนี้มันมี คุณค่าอยู่ ต้องทำลายมัน ทำลายใคร ทำลายกิเลสไป ถ้าไม่ทำลายถอนอมมันไว้ไม่ได้ละ ยิ่งถอน

เท่ากับถนอมกิเลส กิเลสเป็นเรา สรรพสิ่งเป็นเรา ทำสิ่งใดๆ ไม่ได้เลย เพราะทำอะไรสะท้อนถึงเรา แต่ถ้าจะฆ่ามันล่ะ ฆ่ามันก็ฆ่าตัวตนของเรา ถ้ายังไม่ฆ่ามันซะหรอก ยิ่งทำลายยิ่งสะอาด

ทางโลกเขายังทำลายแล้วมันจะสูญ มันจะเสียดาย เสียสิ่งต่างๆ ที่มันเป็นรูปแบบขึ้นมา จะต้องย่อยสลายไป ทำไปแล้วหมดค่ากันไป

แต่ถ้าทำตามธรรมนะ ยิ่งทำลายยิ่งสวยงาม ยิ่งใสสะอาดขนาดไหน ต้องทำลายมัน จิตเดิมนี้ส่องใส จิตเดิมแท้ที่หมองไปด้วยอุปกิเลส สิ่งที่เป็นส่องใสๆ ยิ่งส่องใส ยิ่งต้องทำลาย ทำลายด้วยมรรคญาณ ทำลายด้วยปัญญา ยิ่งทำลายด้วยปัญญาขึ้นมา เพราะสิ่งส่องใส จิตเดิมแท้ที่ส่องใส มันเป็นปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิจิตตัวนี้แหละ มันจะไปเกิดอีก ตัวนี้แหละมันจะเวียนตายเวียนเกิด ตัวนี้มันจะลอบไปในวิญญู แล้วก็ลอบมาเป็นผลของเรานี้ไง ลอบมาเป็นมนุษย์ เกิดมาเป็นมนุษย์ เป็นสัตว์ เป็นผู้ซื้อ ซื้อในตัวเอง ซื้อในกิเลส ซื้อทุกๆ อย่าง เกี่ยวมันไว้ให้หมดเป็นของเรา เป็นของเราแล้วก็เอาพิษ ภัยพิษออกมาให้เราทุกข์ ทุกข์กันอยู่นี้ ทุกข์เพราะมันโง่ ทุกข์เพราะเป็นอวิชชา

“อะ” คือความผิดพลาด วิชชา อวิชชา กับ วิชชา วิชชา มันเกิดจากไหน? วิชชาเกิดจากการฝึกฝน วิชชาเกิดจากกรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะเราเกิดมาร่วมสมัย เกิดมาพบกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กิ่งพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง เจริญมาจากใคร เจริญจากผู้ที่มิคุณธรรม ผู้ที่มีอำนาจวาสนา ครูบาอาจารย์ของเราฝึกฝน พยายามฝึกทดสอบมาในหัวใจ แล้วทดสอบมาจนเป็นผลงานของท่าน แล้วท่านก็...การทดสอบ คุณติ คุณของเรา เราเห็นประชาชน เราเห็นสังคม เขาทุกข์เขายากกัน มันสะท้อนใจเราไหม

คนที่มิคุณธรรมในหัวใจนะ มองไปถึงข้ามของโลก โลก โลกกับกรรมอยู่ด้วยกัน มองในแง่ไหนล่ะ ถ้ามองในแง่ของกรรม เขาเกิดมาด้วยกรรมของเขา กรรมของเขา คุณสัตว์ดี สัตว์เวลาเกิดเป็นพระโพธิสัตว์ เกิดเป็นสัตว์ขึ้นมา สัตว์มันยังเกิดเป็นสัตว์เลย แต่สัตว์ก็เป็นหัวหน้าสัตว์ ถึงเวลาวาระของเขา กรรมของเขา ถึงเวลาวาระของเขา เขาสร้างของเขามาเป็นอย่างนั้น กรรมของเขาอย่างนั้นมา เขาก็ดำรงชีวิตอย่างนั้น

นี่ก็เหมือนกัน วาระของเราเป็นอย่างนี้ แล้วใจเราเป็นกรรม มองไป มันจะมองเห็นเป็นความเมตตา เห็นเป็นความกรุณา เห็นเป็นความที่เราจะเอื้อเพื่อพ่อแม่ แล้วครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจนเป็นธรรมในหัวใจ มันเห็นกิเลสไง กิเลสในความรู้สึก ในการแสดงออก

มันแสดงออกมาจากไหน คำพูดคำจาภิรยาทั้งหมดมันออกมาจากใจ แล้วใจมันสกปรก มันออกมา มันออกมาด้วยความสกปรกในหัวใจของมัน

สิ่งที่ในหัวใจของมัน แล้วมันมีอำนาจวาสนากันใหม่ มันได้สร้างบุญญาธิการมาเป็นผู้ตั้ง สอนกันได้ใหม่ เป็นผู้ที่ชี้แนะกันได้ใหม่ ถ้าผู้ที่ชี้แนะกันได้ พูดหรือการแสดงธรรม มันฟังแล้วมัน เข้ากับความรูสึก มันเข้ากับการกระทำ

แต่ถ้าไม่มีวาสนาต่อกันนะ ฟังแล้วมันแปลกใจ มันแปลกใจ ก็เราก็อำนาจของเราถูก ก็เรา ประพฤติปฏิบัติมา คุณก็รุ่มเย็นเป็นสุข แล้วท่านบอกว่าผิดๆ ผิดได้ยังไง “ผิด” เพราะมันไม่เป็น สันติวิญญูโกใจ สันติวิญญูโกมันชำระกันจากความเป็นจริงใจ ปัญญา มันทำลายกันจากภายใน มัน ทำลายกันนะ ทำลายกิเลสเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป

กิเลส เห็นใหม่คุณ สักกายวิญญู วิจิกิจจา สิลัพพตปรามาส กามราคะ ปฏิมะ เริ่มอ่อนลง การฆ่ากามราคะ ปฏิมะ แล้วถึงจะฆ่าตัวมันเอง พระอนาคา เรือนว่าง จิตนั้นเรือนว่าง ว่างหมด สิ่ง ไคว่างหมด จิตเดิมแท้ แล้วจิตเดิมแท้ ถ้าไม่ทำจิตเดิมแท้ มันก็ว่างอยู่นั่นใจ นี่ใจจิตมันยังมีอยู่ มัน ยังมีที่ติดอยู่ มันยังต้องลอยไปในวิญญะอยู่ วิญญะมันยังเวียนเป็นธรรมชาติของมันอยู่ เพราะมันมี ทุกข์ มีสถานที่ มีที่ตั้ง

นามธรรมๆ จิตเดิมแท้มันมีภพ มันจับต้องได้ ภพอันนี้ คุณ คุณธรรม คุณริยสัจขององค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ มันละเอียดอ่อนขนาดนั้น แม้แต่ความรู้สึกของเราดิบๆ ความรูสึก ความคิดดิบๆ นะ เพราะอะไร เพราะมันมีขันธ ๕ มันมีสิ่งที่จับต้องได้ เหมือนกับผลไม้ มันมี เปลือก มีแก่น กระพี้ ทั้งหมดเลย แล้วเราแยกออกๆ เราทำลายออกเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป จนถึง ที่สุดตัวมันเอง ไส ไสขนาดไหน

นี่มันยังจับต้องได้ มันยังกระทำได้เลย เพราะอะไร เพราะในเมื่อมีภพ มีภวาสวะ มีความคิด มีความรูสึก มันจับต้องได้ทั้งนั้น เพียงแต่เราปฏิเสธกันว่าไม่มีๆ ว่างๆๆๆ นี่ใจกิเลสอย่าง ละเอียด มันก็หลอกละเอียดนะ กิเลสหยาบมันก็หลอก

ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านประพฤติปฏิบัติมา ท่านพยายามทำของท่านมา ท่านทำของท่าน มาแล้ว ท่านเห็นเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา วิธีการ สิ่งที่กำลังเดินไปมันเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป ความ หยาบละเอียดในใจ ปัญญาหยาบๆ ก็มี ปัญญาอย่างละเอียดก็มี ปัญญาอย่างนี้มันมีมาทั้งนั้น แล้ว ปัญญาของเราปัญญาดิบๆ เลย ปัญญาฉลาดๆเลย ไม่ใช่วิธีการปรุ้งยาเลย แล้วไม่ใช่วิธีการรักษา

ด้วย วิธีการกินยา วิธีการดูแลสุขภาพข้างเคียงของยา ว่ายามีอาการข้างเคียงอย่างไร ทำให้จิตมีความรู้สึกอย่างไร มันจะมีผลข้างเคียง มีผลกระทบกับจิตอย่างไร

ในการวิปัสสนามันเป็นอย่างนั้นนะ มันเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา แล้วมันคายออกอย่างไร วิกาละ คายออก ทำลายออก ทำลายขย้อนออก กิเลสออก ปลดเปลื้องออก ออกจากจิต จิตนี้มันสำรอกกิเลสออกอย่างไร มันสำรอกออกกิเลส สำรอกออกมา จนตัวมันเองสะอาด ว่าง ใส ตัวมันเองก็ต้องฆ่า ถ้าไม่ฆ่า มันไปไม่รอด มันยังวนไปอยู่ ยังมีที่ตั้ง ยังมีเป็นไป ต้องฆ่าต้องทำลายทั้งนั้น

ยิ่งทำลายยิ่งสวยงาม ยิ่งทำลาย ทำลายผ่านามธรรม ฆ่าความรู้สึก ฆ่าความคิด แล้วมันสะอาด ทำถึงที่สุดแล้วมันสะอาด มันหมดจด หมดจดหมดเลย ไม่มีสถานที่ตั้ง ไม่มีเป้าหมาย พญามารหาไม่เจอ ว่างหมด ว่างหมดเลย จับต้องสิ่งอะไรไม่ได้ ประมาณว่าไม่มีหลักฐาน ไม่มีเหตุผล ไม่มีอะไรต่างๆ ทั้งสิ้น พ้นออกไปจากกิเลส มันจะพ้นจากวิญญะ มันพ้นอย่างนี้ไง วิวิญญะ วิวิญญะ พญามารหาไม่เจอ จิตก็ไม่มี อะไรก็ไม่มี เป็นธรรม ธรรมล้วนๆ สภาวะธรรมทั้งหมดเลย

แล้วสภาวะธรรมทั้งหมดเกิดจากไหนล่ะ ก็เกิดจากจิตโง่ๆ เกิดจากการกระทำของเรา ถ้าเราทำจริงนะ เราทำจริง เราจะรู้จริง เราทำจริงเราต้องตั้งใจจริง ความเป็นจริงของเราจะเกิดนะ ถ้ามันเป็นไป เป็นไปจากภายใน นี่งานภายใน

งานข้างนอก คุณี หน้าที่การงานเราว่าทุกชั้นะ มันทำหน้าที่การงานแล้วมันทำ มันต้องมีผลตอบสนอง มีเจ้าของงาน มีผลตอบสนองจากภายนอก เราก็ต้องไปกับเขา สิ่งทีไปกับเขา มันเป็นเรื่องโลกๆ แล้วถ้าทำงานของเราละ งานของเราเป็นงานจากภายใน งานจากภายในมันงานของเราเอง ถ้างานของเรา เราก็ปลุกปั้นของเราเอง ต่อสู้กับเราเอง ต่อสู้มันก็เป็นผลของใครละ

เวลาเกิด เรารู้ว่าเราเกิด เกิดจากกรรมของมารดา เกิดมานี้ ตามได้ทั้งนั้นนะ เราเกิดมาจากพ่อแม่ทั้งนั้น คุณี พระก็เหมือนกันเกิดจากอุปัชฌาย์ ถ้าอุปัชฌาย์ไม่บวชจะเป็นพระขึ้นมาได้อย่างไร แต่ถ้าจิต วิถีจิตมันสงบเข้าไปนะ มันบุพเพนิวาสานุสติญาณ บุพเพนิวาสานุสติญาณเลย ย้อนได้หมดเลย มันย้อนได้เลย ทำไมมันเป็นอย่างนี้ เหตุผลที่เกิดขึ้นมาทำไมมันเป็นอย่างนี้ แล้วเป็นอย่างนี้ มันเป็นเพราะอะไร

ถ้ามันไม่มีเหตุมาผลมันเกิดขึ้นมาได้อย่างไร มานั่งกันอยู่นี้ได้อย่างไร ทำไมจิตนิสัยมันต่างกัน ทำไมความเห็นมันต่างกัน ทำไมความรู้สึกมันต่างกัน โทสจจริต โมหะจจริตมันต่างกันหมด

เลย ต่างกันเพราะอะไร แล้วมันเป็นธรรมชาติอย่างนี้ ธรรมชาติของจิตอย่างนี้ พระอรหันต์ถึงสำเร็จพระอรหันต์ด้วยความสะอาดบริสุทธิ์เหมือนกัน แต่นิสัยอำนาจาสนาต่างกันมหาศาลเลย

แม้พระอรหันต์บางองค์ มีอภิญา มีความเข้าใจ มีวิธีการสั่งสอนได้มหาศาลเลย พระอรหันต์รู้ถึงความสะอาดบริสุทธิ์ของตัวเอง แต่สิ่งที่จะสื่อออกมา รู้ พูดได้ก็มี รู้ พูดไม่ได้ก็มี รู้ ไม่รู้เลย เก่งมากก็มี เก่ง เก่งโดยกิเลสไง เก่งโดยการคาดหมายไง เก่งอย่างนั้น ถ้าใครไปเชื่ออย่างนั้น มันก็เป็นกรรมของสัตว์ เพราะกรรมของสัตว์ เพราะอะไร เก่งอย่างนั้นมันเก่งโดยยกเมฆ มันไม่มีเนื้อหาสาระ

เนื้อหาสาระ วิถีของจิต สงบ สงบอย่างไร กำลังเกิดอย่างไร กำลังที่เกิดมาจากจิต กำลังเกิดขึ้นมาแล้ว กำลังควรมาใช้ทำอะไร ไม่ใช่ว่า คุณสิ มีจิตสมาธิ ฤทธิชีไพร เหาะเหินเดินฟ้า เหาะเหินเดินฟ้ามี่ประโยชน์อะไร เหาะเหินเดินฟ้ามันก็ตาย เหาะเหินแล้วมันก็อยู่ในวิญญะ สิ่งที่อยู่ขึ้นมา มันอยู่ในวิญญะทั้งนั้น สิ่งที่ว่ามันเกิดประโยชน์อะไร

ถ้าประโยชน์จริงๆ ขึ้นมา มันเปลี่ยนมิติ เปลี่ยนชีวิต เปลี่ยนภพ เปลี่ยนชาติ มันเปลี่ยนมิติเลย เราอยู่ในมิติเดิวนะ เกิดมาเป็นมนุษย์ มันต้องดำรงชีวิต ๒๔ ชั่วโมงจนตายไป แล้วเราไปเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม ก็อีกมิติหนึ่ง อีกมิติหนึ่งเห็นไหม แล้วเวลาภาวนามยปัญญา มันเกิดขึ้นมา มันเปลี่ยนมิติเลยนะ มิติ คุณสิ เวลาวิญญะ เราเกิดในในวิญญะ วนไปตลอด ไม่มีต้น ไม่มีปลาย

โศดาบัน ๗ ชาติ สกิทาคา ๓ ชาติ พระอนาคาไปเกิดบนพรหม เวลาเกิดอีก พระอรหันต์ไม่เกิด ทำไมพระอรหันต์ถึงไม่เกิด มันเปลี่ยนหมด มันเปลี่ยนมิติ เพราะมันเข้าไปทำลายความเป็นไปของจิต จิตนี้มันมีมหาศาล มันเคยตกในกระแสมา เคยตกในกระแสในภพในชาติต่าง ๆ มานะ มันถึงฟังมา ด้วยสามัญสำนึกของมนุษย์เลย กลัวผี แล้วบอกผีไม่มี ผีไม่มีเราไปกลัวทำไม เพราะจิตมันเคยเป็น มันฟังใจกันมา

สิ่งที่ฟังใจกันมา แล้วเวลาเกิดขึ้นมา อยากไปเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม เทวดา อินทร์ พรหมก็ผี เทวดา อินทร์ พรหม มันแบ่ง..วิญญูณ มันเป็นความรู้สึก มันไม่มีร่างกาย ไม่ใช่ผีตรงไหน มันผีทั้งนั้น เพียงแต่ยกว่ามันเป็นเทวดา อินทร์ พรหม นรกอเวจี เกิดจิตวิญญูณทั้งนั้น มันเกิดไป นี่ไง ลอยไปๆ ลอยไปตามกิเลสขั้วไส ลอยไปตามความรู้สึก มันจะหมุนเวียนไปอย่างนี้ แล้วก็ทุกข์ยาก คอตกไปกับมัน

ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์นะ การทำของเรา เราก็ทำด้วยความวิริยะอุตสาหะ วิริยะอุตสาหะใช่ ไหม เราก็ว่าสิ่งนี้เราทำของเราเต็มที่แล้ว ถ้าเต็มที่แล้วนะ เราก็จะก้าวเดินไปไม่ได้ วิริยะอุตสาหะเต็มที่แล้วขนาดไหน ความดีที่ติดกัณฐังยังมีอยู่ จิตที่มันจะละเอียดกว่านี้ยังมีอยู่ ปัญญาที่มันจะติดกัณฐังยังมีอยู่ สิ่งที่มีอยู่ เราก็ต้องชวนขวย ถ้าเราไม่ชวนขวย เราจะได้สมบัติสิ่งนี้มาได้ยังไง

สิ่งที่มีคุณค่า สิ่งที่มีประโยชน์นะ งานของโลก ทำยังไงก็ไม่มีวันที่สิ้นสุดนะ เขายังลำบากลำบากขนาดนั้นเลย แล้วงานของธรรมนะ งานของธรรม งานฟากตายนะ กิเลสของเรา เวลามันเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา หรือว่าเรามีวิกฤติขึ้นมา มันอ้างตายทั้งนั้น เดี่ยวตายนะ เดี่ยวเป็นอย่างนั้น แล้วก็เข้าอ่อน ไม่กล้าทำอะไรเลย แต่ถ้าพูดถึงความดีที่สุดยังมีกว่านั้นนะ เราก็เกิด เราก็ตายมาทีไรรอบแล้ว

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายืนยัน บุปผะนิวาसानุสติญาณยืนยันเลยว่า เกิดตายมาทีไรรอบแล้ว แล้วเวลาจะเกิดจะตาย มันจะเกิดจะตายอีกครั้งหนึ่งมันจะเป็นอะไรไป อ้าว! ตายก็ตาย พอตายก็ตาย จิตมันก็คลาย คลายสิ่งที่มันเอามาเป็นข้อต่อรองกับเรา ว่ามันต้องตายนะ ถ้าทำอย่างนี้ต้องตายนะ พอมันคลายขึ้นมาเพราะอะไร เพราะเราไม่กลัวมันแล้ว

พอมันคลายออก เราจะมีช่องทางไปอีกมหาศาลเลย มันเอานี้มาปิดกั้น เอาสิ่งที่ทำมาต่อรองกับเรา ความคิดเราทั้งนั้น แล้วขณะที่เราแก้ไขเหตุการณ์อย่างนี้ไปได้ มันก็จะเอาวิธีการอันใหม่มาล่ออีก มาหลอกอีก นีมาร ปฏิบัติไปมารมันกัณฐังจี้หัวไป ไม่ใช่ว่าปฏิบัติแล้ว โอ้ย...คนนี้เป็นคนดี พระองค์นี้ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติผู้นี้ เขาเป็นผู้ที่ใฝ่ดี เราจะไม่เข้าไปยุ่งกับเขา เราจะปล่อยเขาปฏิบัติ

ไอ้พูดอย่างนี้ มันเป็นคำพูดของครูบาอาจารย์นะ เพราะครูบาอาจารย์ท่านผ่านมาต้องการสัปปายะ การความสงบสงัด เพื่อให้สะดวกแก่การปฏิบัติ คำพูดอย่างนี้เป็นคำพูดของธรรม แต่คำพูดอย่างนี้ กิเลสไม่เคยใช้หรือ กิเลสไม่เอามาใช้ กิเลสเอามาหลอก หลอกว่ามันเป็นอย่างนี้ไม่ได้ ทำอย่างนี้ไม่ได้ คำพูด คำพูดที่เป็นธรรมจะเป็นคำพูดจากครูบาอาจารย์ของเรา เพราะครูบาอาจารย์ ศาสนทายาท

ในศาสนาเรา ในศาสนาสิ่งที่ครูบาอาจารย์เราท่านมีชีวิตอยู่ ท่านถือธรรมอันนี้ได้ เพราะวิถีของจิต จิตมันก้าวเดินอย่างไร จิตมันทำอย่างไร ท่านเคยผ่านของท่านมา แล้วท่านเคยผ่าน เคยกระทำมา แล้วจากใจดวงหนึ่ง จากจิตดวงหนึ่ง ให้กับจิตอีกดวงหนึ่ง แล้วจิตดวงที่รับสิ่งที่ความรู้อันนี้มา จะถ่ายทอดสิ่งนี้ไปจิตดวงต่อๆ ไป แล้วนี่ศาสนทายาทเกิดตรงนี้

ถ้าศาสนาตายเกิดอย่างนี้ ศาสนามันจะมั่นคง มั่นคงจากความรู้สึก เพราะเป็นมั่นคงจาก
 ธรรม ศาสนธรรม ศาสนธรรมเกิดจากความรู้สึก ใครทำลายไม่ได้ จะโจรปล้น ใครจะทำลาย
 ศาสนาทำลายไม่ได้หรอก ฆ่าได้...แต่ความรู้สึก...ฆ่าได้แต่ชีวิตนี้ แต่ความรู้สึกอันนี้ฆ่าไม่ได้
 ความรู้สึกมันอยู่กับเรา อุดมการณ์อันนี้มันอยู่กับจิต แล้วศาสนาตายเอาอุดมการณ์นี้มาเผยแผ่
 เผยแผ่กับศาสนาพุทธของเรา ศาสนาพุทธของเรามีแก่นสารตรงนี้ไง

ศาสนาพุทธ ศาสนาของเราไม่ใช่วัตถุ วัตถุนะมันเป็นรวงรังเครื่องอาศัย ปัจจัยเครื่องอาศัย
 ต้องมี การดำรงชีวิต การมี มีเพื่อใคร ก็มีเพื่อสืบต่อ มีเพื่อศาสนาทายาท แล้วศาสนาทายาทจะเกิด
 ขึ้นมา ในสถานที่ปฏิบัติ สถานที่ควรแก่การงาน ไปเที่ยวในป่าช้า ไปเที่ยวในที่วิเวก ไปเที่ยวเพื่อ
 ใคร? ก็ไปเที่ยวเพื่อค้นคว้าหาตัวเอง ค้นคว้าหาจิต ค้นคว้า ใครเป็นคนกลัว ศพที่มันนอนอยู่ในป่า
 ช้ามันกลัวไหม ศพอยู่ในป่าช้าต่างๆ ที่เขาตายแล้วอยู่ในป่าช้า มันกลัวไหม

ไอ้คนที่เข้าไปที่มีชีวิตอยู่มีความรู้สึก มันกลัว กลัวคืออะไร? กลัวคือกิเลสไง กลัวคือ
 ความไม่เข้าใจว่าสิ่งนั้นมันไม่เห็นมีอะไร ธาตุ ๔ ทำไมเราไปตีกรรมบ้านช่องเราออกพอใจจะไป
 ถ้าเราไปป่าช้าทำไมเราไม่พอใจ มันก็เหมือนกันทั้งนั้น มันต่างกันตรงไหน แต่มันเป็นความ
 แบ่งแยกของกิเลสของเราไง การแบ่งแยกของใจของเราว่า สิ่งนี้น่ากลัว สิ่งนี้เป็นไป นี้ความกลัวใจ
 ถ้าเกิดกลัว กลัวมาจากใครล่ะ ก็กลัวมาจากอวิชชา กลัวจากความไม่รู้นี่แหละ

แล้วเราก็เอาสิ่งนี้มาดึงความกลัว เรามาเปรียบเทียบ สิ่งที่มันไม่พอใจ กิเลสมันกลัวอย่าง
 นั้น เวลามันหลอกเราว่าจะตาย จะฆ่าเรา มันหลอกเราได้ เวลาเราจะเอามันไปป่าช้า ไปดูสิ่งที่คนที่
 เขาตาย คนเขาเกิดตายที่รอบแล้ว เราจะเอามันไปดู มันกลัว พอมันกลัวขึ้นมา เราก็ได้ประโยชน์
 มันกลัวขึ้นมา ถ้าเราเข้าใจ เราเคลียร์กับความกลัว ความกลัวมันก็หาย ไม่มีอะไรเลย กลัวเพราะ
 หลง กลัวเพราะไม่รู้ กลัวเพราะความคาดหมายผิด แต่มันก็กลัว แล้วพอปัญญามันเกิดขึ้นมา ความ
 กลัวก็หายไป แค่นี้เอง ไม่เห็นมีอะไรเลย เพราะอะไร เพราะเป็นเงา ไม่ใช่ความจริง ความจริงคือ
 ตัวใจ

ถ้าใจมันวิปัสสนาขึ้นมา มันชำระขึ้นมาแล้ว มันสะอาดบริสุทธิ์จากภายในของเรา ถ้าใจมัน
 สะอาดบริสุทธิ์นะ เห็นไหมเขาลอยกันไป ลอยโอกาสทิ้ง ลอยกระทง ลอยกระทงเป็นพิธีกรรม ถ้า
 ลอยกระทงด้วยความกตัญญู ลอยกระทงไปได้ด้วยลาก ด้วยวัฒนธรรม อันนั้นเราก็สาธุ เพราะมัน
 เป็นกระพีไง มันเป็นเปลือก มันเป็นแก่น แล้วเราเอาสิ่งนี้มาเปรียบเทียบ ไม่ใช่ให้เราลอยโอกาสของ

เราทิ้งไป ไม่ให้ลอยชีวิตนี้ทิ้งไป แล้วพยายามสร้างสมขึ้นมาให้เกิดผลการวิปัสสนาญาณให้ทำลาย ถ้าเราจะลอยในวิญญูะ

การเกิดและการตายมันเป็นผลของวิญญูะ ผลของบุญของกรรมขับเคลื่อนไป เพราะมีจิต เพราะมีภวาสวะ เพราะมีตัวข้อมูล เพราะมีตัวความรู้สึก ข้อมูลในคอมพิวเตอร์นี่นะ เขาเขียนเข้าไป แล้วอยู่ในนั้น แล้วไวรัสเข้าไปทำลายได้

แต่ข้อมูลในใจเราตั้งแต่อดีตชาติ ในปัจจุบันทำดีทำชั่ว มันฝังไปในข้อมูลอันนี้ ฝังไปในใจ อันนี้ ใครทำคนนั้นได้ ใครทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แล้วมันจะฝังใจอย่างนี้ไป ข้อมูลอันนี้ ถ้าเป็นกรรมมันก็จะสะอาดขึ้นมาด้วยใจที่สะอาดบริสุทธิ์ ถ้าจิตใจที่มันยังมีข้อมูลอยู่ ใจที่ยังมีกิเลสอยู่ ใจที่ยังมีแรงขับอยู่ มันจะลอยไปในวิญญูะ

เพราะสิ่งที่แรงขับ มันมีภพ มันมีสถานที่ มันมีข้อมูลของมัน ข้อมูลของมัน มันต้องมีแรงขับ พลังงานมันจะทำให้จิตนี้เกิดตายไป มันก็จะลอยไปในวิญญูะ แล้วถ้าเราใช้ปัญญาใคร่ครวญทำลาย ทำลายข้อมูลทั้งหมด ทำลายข้อมูลแล้ว ข้อมูลมันเกิดจากอะไร? เกิดจากจิต ทำไมข้อมูลจากจิตมันเกิดในอนาคา เพราะอะไร เพราะสิ่งที่ชอบและไม่ชอบ เกิดจากข้อมูล เกิดจากปฏิกะ แล้วทำลายปฏิกะทั้งหมด แล้วเหลืออะไรล่ะ เหลือแต่ภพนะ เหลือแต่ภพใจ ใสๆ ไม่มีข้อมูลใจ

สิ่งที่ใส บัจจการของมัน ตัวมาร มันเป็นภพ มันเป็นตัวใส ๆ เป็นตัวจิต จิตที่ไม่มีข้อมูลเลย เหมือนกับคอมพิวเตอร์ที่มันไม่มีข้อมูลเลย แต่มันก็มี มันยังสมบูรณ์อยู่ มันก็มีการทำงานของมัน แต่ไม่มีข้อมูลออกมา นี่ไงเกิดเป็นพรหมใจ พรหมหนึ่งเดียว ไม่มีข้อมูลอะไรเข้าไปลบล้างอันนี้ ถ้าจิตนี้มันย้อนกลับมา ทำมันทำลายตัวนี้ ทำลายข้อมูลเสร็จแล้ว ต้องทำลายเครื่องระบบที่การทำงานของมันด้วย ทำลายระบบที่การทำงานของมัน มันทำลายทั้งหมด มันก็ไม่มีอะไรเลย พอไม่มีอะไรเลย ไม่มีอะไรเลย ก็ไม่มีอะไรเลยหรือ ไม่มีอะไรเลยทำไมพูดได้ล่ะ ไม่มีอะไรทำไมครูบาอาจารย์ท่านยังมีชีวิตอยู่ล่ะ ไม่มีอะไรทำไมท่านสื่อความหมายได้ล่ะ มันสะอาดบริสุทธิ์ใจ นี่ไงธรรมแท้ๆ ใจ ธรรมแท้ๆ เกิดอย่างนี้ไง มันก็พ้นออกไปจากวิญญูะใจ ทำให้ วิญญูะ เราจะไม่ลอยไปตามวิญญูะ

ถ้าเราไม่มีกรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราจะลอยไปในวิญญูะ ลอยไปในวิญญูะ ถ้าลอยไป มันเสียดาย เสียดายมาก เสียดายเพราะอะไร เพราะทุกคนมีโอกาสเท่ากัน ทุกคนมีชีวิตเหมือนกัน กินอาหารเหมือนกัน หายใจเหมือนกัน การหายใจ หายใจเข้าและหายใจออก

หายใจเข้าไม่หายใจออกมันก็ตาย ถ้ายังมีลมหายใจอยู่ ยังหายใจเข้าหายใจออกอยู่ เรื่องที่เป็นทุกข์ ทุกข์กันอยู่ ที่ว่าเราบ่นทุกข์บ่นยากนะ มันเป็นทุกข์เล็กๆ นะ ทุกข์อย่างนั้น ทุกข์เล็กๆ ทุกข์ประจำ ธรรมชาติไป ทุกข์ประจำแต่การเกิดชาติปี ทุกุขา อริยสังใจ ทุกข์เกิดจากอะไร ชาติปี ทุกุขา ทุกข์จากการเกิด มีการเกิดก็ต้องมีความทุกข์

ถ้ามันไม่เกิดอีกล่ะ วิวัฏฏะทำลายแล้วมันก็ไม่มีสิ่งใด มันเอาอะไรไปเกิด มันเห็นชัดเจน สันติภูมิโลกนี้ เกิดเพราะมีอะไร แล้วเพราะทำลายอะไรมันถึงไม่เกิด แล้วไม่เกิดทำไมมันยังมีอยู่ มีอยู่ดี ถ้าไม่มีอยู่นิพพานจะมีได้ยังไง ถ้ามีอยู่ ผลจะเกิดขึ้นมาได้ยังไง ก็เกิดขึ้นมาจากใจที่มันรับรู้ อยู่แล้วใจรับรู้ มันเป็นใจของเราละ ใจของเรา ผลงานของเรา สันติภูมิโลกนี้

นี่ไง ความสะอาดบริสุทธิ์ไม่มีใครให้การันตีใครได้ แต่ความสะอาดบริสุทธิ์ทำได้ แล้วผู้ที่สะอาดบริสุทธิ์ด้วยกัน คุยกันได้ ธรรมสภาจตุรา เอตมมุงคลมุตตม เป็นมงคลชีวิตใจ เอตมมุงคลมุตตม มงคลชีวิตเกิดขึ้นมาจากการสนทนาธรรม สนทนาแต่ความจริงนะ มงคลชีวิตของเรา

ในการประพฤติปฏิบัตินี้ก็เป็นมงคลชีวิต ในการศรัทธาในศาสนา ในการทำภาวนามย ปัญญาเพราะอะไร เพราะในการทำบุญกุศลขนาดไหน ทาน ศีล ต้องไปตกที่ภาวนา ทาน ศีล ทำทานขึ้นมาก็ได้ ทำเป็นเครื่องหนุนขึ้นมา มีศีลทำให้จิตปกติขึ้นมา แล้วถ้าไม่มีการภาวนา มันก็เป็นอามิส มันก็เป็นเวียนเกิด เวียนตาย ในวัฏฏะ

แต่เพราะภาวนา แล้วทำลายมัน ฆ่ามัน ผลของมันออกไป ออกจากวัฏฏะ พ้นจากวัฏฏะ จะไม่ลอบโอกาสเราไป เอวัง